

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Gazdasági hőmérő.

Budapest, január 4.

Az országok gazdasági szervezetének erőhullámzásai legtöbbször élénken befolyásolják a gazdasági élet hőmérőjét: a tőzsdét. Ez a hőmérő, ha működését zavaró és gátló körülmények nem irritálják, mindig pontosan visszatükrözi egy-egy ország gazdasági közvéleményének az előforduló események gazdasági kihatásairól táplált véleményét. Az e véleményektől szuggerrált hőmérő, igaz, nem az egyedül mértékadó, hanem mégis az egyetlen rendelkezésre álló szerszám, amelyről elég megbízhatóan s főképp elég gyorsan meggyőződést szerezhetünk arról, hogy miként eszkomptálja gazdasági szempontból az egyes történelmi tényeket az ország gazdasági közvéleménye. A tőzsdén érvényre jutó különböző, sokszor ellentétes fölfogások rezultánsa: az árfolyam, ha nem is csálhatatlan, mégis eléggé megbízható mérőeszköze a gazdasági elhatározásoknál leginkább érdekelt faktorok ez elhatározásokkal kapcsolatos reményeinek és aggályainak.

Az elmúlt esztendő válságos gazdasági atmoszférája pusztító nyomokat hagyott hátra a tőzsde forgalmában és árfolyamjegyzéseiben. A gazdasági tespedtség és elernyedtség e szomorú időszakában a tőzsdék mint hőmérők teljesen megbízhatónak bizonyultak. Most sincs semmi okunk a tőzsde hőmérsékletében kételkedni, s ennél fogva bizvást emeljük szemünket a budapesti és a bécsi termométerek felé, amikor megállapítani törekszünk, hogy minő fogadtatásra talált a gazdasági közvéleménynél a Szilveszter-éj nagy eseménye: a magyar és osztrák kormányoknak a gazdasági kiegyezés kérdéseiben való végleges megállapodása.

Amit ezen a hőmérőn mindenekelőtt megállapíthatunk, az annak zavartalan működése, mert alighogy az első hírek az újév örömmünnepeén elterjedtek, az emberek szíve s vele a hőmérő higánya is erősebben lüktetett s a tőzsde jószimatu elemei félretéve az ünnepnap révén őket megillető munkaszünetet, siettek nézetüknek az árfolyamok emelésével kifejezést adni. Ezt az örömet, fölfogást s a velejáró árfolyamemelkedést a tőzsde legközelebbi munkanapján annak leghivatottabb elemei sem késlekedtek ratifikálni. S amikor az ellenzéki sajtó kasszandrái, főülve az osztrák sajtó tendenciózusan színezett s ferditve előadott formában ki-zivárgott híreszteléseknek, meghúzták a vészharangokat a kiegyezési mű gyászos eredményei felett, a tőzsde még a megjelent dezavó beérkezése előtt is szilárdan megállt ama felfogása mellett, amelyet a kiegyezési tárgyalások finalizálása óta vallott. Érdemes följegyezni, hogy a bécsi tőzsde e tekintetben egy hitet vallott a budapestivel s amint ez utóbbinál szappanbuborékoként pattantak szét az ország érdekeinek földadásáról szóló hírek, úgy az előbbit is teljesen hidegen hagyta úgy az a hír, hogy Magyarország a legyőzött, kizsákmányolt és becsapott fél, mint az, amelyik ezt a hírt dezavualta. Érdemes följegyezni azt is, hogy a reményteljes fölfogásoktól létrehozott árfolyamemelkedések oly időben estek meg, amikor egy a berlini, párisi, brüsszeli, mint a londoni és newyorki tőzsdékről az üzleti irány ellanyhulásáról érkeztek és érkeznek egyre távirati értesülések. Az országok, sőt az egyes kontinensek közt tudvalevőleg fennálló egészséges vérkeringés és a világgazdaságnak a pénzpiacok révén működő közlekedési csövei csak elvéve engedik előállani azt a tüneményt, hogy egyes piaco-

kon az áralakulás a többiektől függetlenül menjen végbe. S ha ez ezáltal mégis megtörtént, akkor ennek a tüneménynek egészen speciális, a honi talajban, eseményekben és véleményekben gyökeredző okai kell, hogy legyenek. Az okok egynemelyikére szándékozunk az alábbiakban rámutatni.

Nemrég volt alkalmunk az osztrák vezető gazdasági körök lapjában egy az elmúlt esztendő gazdasági eseményeire visszapillantó cikkben azt olvasni, hogy a közös vámterület gazdasági intézői tulzott mértékben félték a kiegyezés létre nem jöttétől, illetve gazdasági szempontból tulzott jelentőséget tulajdonítottak a kiegyezés körüli érdeklődésnek. Hogy ez a fölfogás mennyire nem helytálló s mennyire viselte az egész tanulmány a mindenáron való különvéleményre törekvésnek a jellegét, már abból is kitűnik, hogy minő spontán lelkesedést váltott ki egy a lajtáninni, mint tuli közvéleményből a kiegyezésben való megállapodásnak a híre. Ha tehát egyfelől a kiegyezés körüli bizonytalanság nyugtalanítólag hatott a tőzsdékre, a kiegyezés megkötésének alapos reménye pedig másfelől oly hatással járt, mintha egy lidérenyomás távolodott volna el a keblekről, nem volt semmi esetre sem tulzott az az érdeklődés, amelyet mindkét állam gazdasági tényezői a kiegyezési tárgyalásokkal szemben tanusítottak.

A tőzsdei forgalom élénkítése s az árfolyamok emelkedése a világszerte uralkodó üzleti lanyhaság közepette kitűnő betekintést tett lehetővé a meggyőződések és remények ama szférába, amelyek különben gondosan elzárkóznak a teljes nyilvánosság elől s amelyek bárhol másutt talán igen, de a tőzsdéken való angazsálódásoknál nem burkolhatók el s nem kertilhetnek. E máskülönbön elít-

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Írta: JÓKAI MÓR

(18)

„A dolgot, a munkát ne tartsd büntetésnek, ne tartsd fáradságnak. Pihenj meg, amikor kifáradtál s adj pihenést a te szolgádnak és igavonódnak, ha kifáradt, de ne válogass a napokban, mert minden nap Isten tiszteletére való s a munkás kéz kedvesebb Isten előtt, mint az össze-tett kéz.“

(Ez meg már éppen törvényszegés! Hát a kötelező vasárnapi munkaszünet?)

„Tiszteled a te apádat és anyádat: de az apák és anyák is tiszteljük az ő gyermekeiket akként, hogy jó példát adjanak nekik a kövételre.“

„Ne tagadd meg s ne sajnáld a szűkölködőtől azt, amiből neked bőség van, nehogy a lopáshoz folyomadjék, de ételt és italt tégy ki az ablakodba, hogy a vándorló rátaláljon.“

„Ne öl. Ne végy fegyvert a kezdebe s ne adj fegyvert a te szolgálid kezébe, hogy azzal embert öljenek, akinek Isten adta az életet és a lelket. Ha valaki megbántott, haragodban bosszút ne állj rajta: bíz a lelkiismeretére, hogy az büntesse meg olyan sebekkel, amik belül vézzenek.“

„Szeresd azt, aki szeret.“

„Ne hazudj. Mondd mindig azt, ami igaz. Éles szóval ne sérts meg senkit.“

„Ne kívánd a más javát; de tanulj el a

boldog embertől, hogyan szerette meg a boldogságát s tégy hasonlóképpen.“

(Hát biz ez nem ekképpen van megírva az iskolai katekizmusokban.)

Nem volt valami célravezető dolog egy vidám lakomát elfanyarítani haeretikus hitágazatokkal. A Manola észrevette a visszás hatást az idegen vendégekre, s a maga természetes eszével igyekezett a hangulatot visszafordítani.

— Tessék urak: ez a *caso di pino*. Ha a Ruffo kifejejtette a Miatyánkból a mi mindennapi kenyerünket, de nem felejtkezett meg a mindennapi sajtunkról... S odakínálta nekünk vendégeknek az elismerésre méltó dobót.

Azt már el kell ismerni, hogy ez a delikateszsek netovábbja.

Akik jártak valaha Székelyországban, emlékeztükben lesz a „kászuturó“. Az az istenek ambróziája. A friss juhutórt nyersen lehántott cserfa vagy fenyő kérgebe csomaszóják be, a fenyőhőj illata áthatja azt s zsongító zamatot ad neki, amit nem lehet mesterséggel utánozni.

A kormányos meg volt hódítva általa. Ez már beszéd!

Magam is kénytelen voltam elismerni, hogy a Ruffo tud valamit, amit én nem tudok: kászuturót készíteni. Erre engem a fiumei tengerészakadémiában nem tanítottak. Remek fiu vagy, Ruffo. A derék fiu megkínálta a kormányost, hogy még kászuturót is ad neki; van odaalant a karámban elég.

És engemet valami lappangó neme a féltékenységnak kezdett inkubálni. A természet rendje és az adott helyzetet kényszere mellett ezen a

paradicsomi szigeten az a jövendő van előírva, hogy az itt született fiaknak és leányoknak a kor megérésével egymásban kell találni párjukat.

S ez a civilizált világ fogalmai szerint alig következhetik el.

Hiszen két testvérpár van egymás előtt. Azoknak a házassági összekötésbe lépése az emberi és isteni törvények szerint meg van határozva. Kiki az átellesével, de nem a mellette valóval.

Ezt már az első ember, Ádám apó így határozta el, aki egyuttal első törvényhozója is volt a kerek világnak. Mint tudjuk, az első emberpárnak két fia volt, Kain és Ábel és azoknak ismét két ikernővére, Kainé Azma. Ábelé Owaén. Így nevezi meg őket *Euticheus*, alexandriai patriárka, aki adatait napkeleti bölcsék hagyományából meríté. Mikor a legények abba a korbá jutottak, hogy házasságra gondolhattak, Ádám apó úgy intézkedett fölöttük, hogy Kain vegye nőül Owaént, Ábel ikerhugát, Ábel pedig Azmát, Kain ikernővérét. Ebbe pedig Kain semmiképpen bele nem akart egyezni; mert Owaén nem tetszett neki, ellenben Azmát nagyon kellemesnek találta, az szép volt. Ezt meg is mondta apjának. Az ősapja megappellálta az ügyet. Tegyen áldozatot a hegytetőn mind a két fiu s amelyiknek az áldozatfüstje az ég által elfogadtatik, azé legyen a szép Azma. Ez meg is történt. Ábel oltárfüstje az ég felé szállt, Kainé pedig a földre verődött, s ezzel ki lett mondva a legfelsőbb ítélet. De hátra volt a párbaj. A mégfelsőbb törvény. Kain az ellenfelét, Ábelt lelötte egy nagy kővel s az óvé maradt Azma.

(Folytatás következik.)

kolt s nem fennen hirdetett meggyőződésük közé tartozik a mostani tőzsdei szilárdulásnál napfényre jutott az a közfelfogás is, amely szerint az osztrák, más termelő államokkal szemben versenyképtelen ipar parancsolólag rá van utalva a mások versenyé elől védett magyar fogyasztási piacra; s kiderült az is, amit különben is csak egy minden áron ellenzékessékedő töredék tagadott, hogy a mi gazdasági körünk is nagy súlyt helyeznek a kellő agrárvédelemmel a hazai őstermelésnek biztosított osztrák fogyasztási területre. Hiába, a hosszú idő óta egymás fogyasztásának fedezésére termelő két szomszédállam nem hajlandó egykönnyen a megszokott fogyasztási piacokról, de a megszokott termelési módról sem lemondani, különösen nem oly időben, amely más piacok megnyitására oly kevésbé kész, mint a mostani.

A hazai iparvállalatok sorsát sem tekintik a tőzsde árfolyamjegyzéseire befolyással levő gazdasági körök a kiegyezés létrejötté s ennek folytán a gazdasági különválás megülésulása következtében aggályosnak. Ellenkezőleg még ipari szempontból is kedvezőnek fogtak föl a bizonytalanság s a folytonos tárgyalások megszüntét. Pedig a halálmadarak holmi lojalitási klauzuláról is hubogtak. Kétségtelen, hogy ebben a kedvező fölfogásban egyfelől a Széll-kormány iránti oszthatatlan és rendületlen bizalom nyilatkozott meg, amely bizalommal nem férne meg az ország ipari érdekeinek földadásában való hit, de másfelől kifejezésre talált abban az a buzgó reménység is, hogy a kiegyezési és egyéb külkereskedelmi függő kérdések végleges elintézésé után az állam rá fog térhetni ama nem kevésbé fontos és sürgős feladatokra is, amelyek reá számos iparágunk életbevágó érdeke szempontjából háramlanak. Nagyszabású és előkelő stílusban tartott beruházási akció végrehajtását reméli az ország a kiegyezési munka elvégzése után a kormánytól s épp azért lelkesedéssel karol föl minden eseményt, amely ennek a várva-várt időpontnak a közelgését elősegíti.

Ezt mutatja a gazdasági hőmérő ma, amikor a levegő tele van a kiegyezés silány tartalmáról szóló hírekkel. A kiegyezés valódi tartalmáról — kormányunknak a fogadott diszkréció iránti köteletségénél fogva — ma még nem tud semmit az a közönség, amely vásárlásaival valóssággal pezsgésbe hozta a tőzsde régtől tartó renyhe vérkeringését. Mi más ez, mint a kormány iránti sziklaszilárd bizalomnak a jele? A tőzsdéről kiszivárgott hírek szerint pláne annak a jele is, hogy meg a tendenciózus alakban kiszivárgott s részben hazug hírek nyomán a kiegyezésről alkotható képzet sem tartják olyan elriasztónak, hogy az a lendületnek induló vállalkozást utjában föltartóztathatná.

V-6 J-f.

BELFÖLD

Széll Kálmán Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök hétfőn este Bécsbe utazik. A hét közepe táján a pénzügyi, kereskedelemügyi és a földművelésügyi minisztériumok szakelődői báró Andrássy István, Bíró Tamás és Ottlik Iván miniszteri tanácsosok szintén Bécsbe érkeznek, hogy az osztrák szakelődőkkel együtt megbeszéljék az új autonóm vámtarifá életbeléptetési törvényét. A kiegyezésben érdekelt magyar miniszterek ebből az alkalomból előreláthatólag nem utaznak Bécsbe.

A leekéztető osztrák felhivatalos. A magyar sajtó ismételtén rámutatott arra, hogy egyes bécsi lapokba olyan közlemények kerültek a kiegyezési tárgyalásokról, ma id azok eredményéről, amelyek csakis az osztrák kormány indiskréciója folytán juthattak oda. Legutóbb a *Pester Lloyd* tette szóvá ezt az eljárást, amire az osztrák kormány a maga mosakodása végett az alábbi izléstelen kommunikéban ront neki lapjainknak:

A K. K. Correspondenz-Bureau jelenti: A *Fremdenblatt* arra utal, hogy már állást foglalt a kiegyezés tartalmára vonatkozó különféle részleteket hírlapi jelentésekkel szemben és teljes valótanságukat kons-

találta. Azután azt mondja a nevezett lap: A *Pester Lloyd* azonban még tovább megy e hírek visszautasításában. Tulmely a megengedhető visszautasítás minden határán, sőt arra a feltevésre ragadta magát, hogy a bécsi lapok közleményei, noha a legtöbb esetben helytelen adatokat tartalmaztak, mégis csak osztrák miniszterek vagy hivatalnokaik indiskréciója után szivároghattak ki és még egyszer rámutat a „diszkréciók osztrák részről való laza fölfogására.” A *Pester Lloyd*nak ez a teljesen önkényes ráfogása helytelen, szerencsére a magyar publicisztikában is magában áll a tukapás. Aki osztrák minisztereket vagy hivatalnokokat ilyen gyanúsításokkal illet, ezzel olyan tájékoztatásokat áru el, amely csak azzal a könnyelműséggel ér fel, amelylyel ezeket a gyanúsításokat nyilvánosságra hozták.

KÜLFÖLD

Kereskedelmi szerződésünk Olaszországgal. Egy római távirat szerint apuliai kereskedők és iparosok az olasz diplomácia útján ajánlatot tettek a portának az albán erdők racionális kezelése iránt. Ez ajánlatnak szimptomatikusan jelentősége van, bár nyilván zoltzattak azok a következtetések, amelyeket néhány lap hozzáfűz. Ha Olaszország a magyar fahozzátaltól szabadulni akar, akkor mindenekelőtt a saját erdőgazdaságát kell emelnie és meg e fáradságának eredményét látja, legalább huszonöt év mulik el. A *lovakkal*, a római távirat szerint, másképp áll a dolog. Abból a 37.000 darab lóból, amely Magyarországból szállították Olaszországba, az olasz hadügyi kormányzat évenként alig kétezer vesz át és nem sokára ez a szükséglet is elesik, mert a toszkánai ménesek mind jobb és bővebb löányagot szolgáltatnak. Olasz szakemberek szerint 6-7 év alatt az ország lötenyészése 16-18 ezer darab lóval fokozható. E téren tehát komoly konkurenciája támadhatna a magyar löbehozatalnak. Az olasz kormány és vele az ország mérvadó politikusai azt hiszik, hogy a legközelebbi időben e problémákat a gazdasági helyzet nem fogja megoldáshoz segíteni, mert az új kereskedelmi szerződés általánosságban hű tükörképe lesz a réginek.

A pápa és a német egyetemek. Egy berlini lap szerint a Vatikán és a német birodalmi kormány között titkos egyezmény jött létre a strassburgi katolikus teológiai fakultás felállítás alkalmából. Ez az egyezmény az összes németországi egyetemekre vonatkozik, ahol katolikus teológiai fakultás van. A Vatikán és a német kormány megállapodásait jelentő felhivatalos közlésben benne volt, hogy Strassburgban a katolikus teológiai fakultás tanárai csak akkor alkalmazhatók, ha már a személyre nézve meg egyezett a kormány a strassburgi püspökkel. Valóságban a birodalmi kormány arra kötelezte magát, hogy a strassburgi fakultás dolgában létrejött módhoz hasonlóan megvátoztatja mindazon németországi egyetemek aloszabályait, ahol katolikus teológiai fakultás van, sőt mindazokon a helyeken, ahol ily egyetemek vannak, megadta a püspököknek a jogot, hogy a tanárokat ők maguk nevezhessék ki és csak a formaítás kedvéért mutassák be a kormánynak választójukat. A titkos egyezményben nincs arról egy szó se, hogy a birodalmi kormány joga van tiltakoznia a püspök által ajánlott tanár ellen. További pontja a titkos egyezménynek, hogy a püspök a tanárokat bármely szerzet tagjai közül választhatja. A birodalmi kormány tehát nem tiltakozhatik az ellen, ha a püspök a jezsuita rend tagjaival tölti be a katolikus teológiai fakultás tanári székét.

A szász trónörökös né regénye.

Drezda, január 4.

Míg a bécsi udvar teljesen befejezettnek tekintí Lipót Ferdinánd löherceg ügyét, a drezdai királyi udvar várakozó álláspontot foglal el a hűden trónörökös né ügyében, tekintet nélkül arra, mi lesz a házassági kérdésben delegált bírák ítélete.

A drezdai udvar nem akar elzárkózni a házasságtörési dráma emberi mozzanataitól. Erző szívvel gondol a trónörökös párt gyermekeire, a szeretetre, amelylyel a trónörökös né rajtuk csüngött és a gyermekeknek anyjuk iránt tanúsított gyöngédségére. A szász trónörökös, a mélyen megbántott férj az, aki ugylátszik, enyhébben itéli meg a történeteket.

Udvari körökből kiszivárgott hírek szerint *Frigyes Agost* szász trónörökös a szomorú kérdés mérlegelésénél löképp azt tartja szem előtt, hogy gyermekei anyátlanokká lettek. Hogy mi történtek e tekintetben, még nem jött tisztába önmagával sem a drezdai udvar, de kétségtelen, hogy ebben a kérdésben valamire nézve meg kell állapodni. *Frigyes Agost* trónörökös ma is a legjobb véleményvel van neje-

röl és meg van győződve arról, hogy neje idegen befolyásnak lett áldozata és *Lipót Ferdinánd* löherceg bírtá rá arra a meggondolatlan lépésre, hogy egy huszonhárom éves szeladonnal megszökjék.

Gironról, „erről az éretlen síhederről és felfutó diákról” még beszélni sem szeret az udvar. Meg vannak ott győződve arról, hogy *Lujza* trónörökösné, ha valamiképp kiszabadítanák ennek az embernek közvetlen hatása alól, nagyon kijótzanódnék és másképp itélőné meg az egész helyzetét. Anyai szeretele háttérbe szoritana minden más érzést és gondolatot és ő maga törekednék oly módzatokra és ő maga keresné az útját, mint jutbatna semleges magatartásra. Mert minden kétségben felül áll az a magasztos tény, hogy gyermekeit valóssággal bálványozza és ezen a ponton, minthogy mindenkor jó anyja volt, nem akarják, hogy jobban bűnhődjék, mint amennyire többi viszonyainak rendezése után szükségesnek fog mutatkozni.

Lujza trónörökös né természetesen nem térhet vissza többé Szászországba, de nem lehetetlen, hogy beleegyeznék olyan elszigetelésébe, hogy az anya láthatná gyermekeit és időnkint nekik szentelhetné életét. A *feltétel teljesen elkülönített élet*, mi mellett *korántsem gondolnak kolostorra, vagy az örökletküzárra*, hanem csakis arra, hogy a hercegnő Szászországon kívül, de a határtól nem messze lakjék; a helyet maga az udvar jelölné ki számára.

A szász udvar erre nézve semmiféle kezdeményezést nem fog tenni és ily értelemben tárgyalások sincsenek folyamatban. De az tény, hogy a szász trónörökösnek az a véleménye, hogy a hercegnő elé nem szabad akadályokat gördíteni, ha akár a maga jószántából, akár valamely közvetítő személyiség befolyása alatt, akár a szükség kényszerítö ereje folytán igények elintézésére törekednék. Ily véleményen van a királyi családnak még néhány tagja, de a király nagyon el van keseredve a történetek miatt és ha rajta mulnék, egészen kitaszítaná a hűtlen asszonyt.

A szász udvar nézetelében nem csekély szerepet játszik az a gyermek, amelyet a trónörökös né zive alatt hord. Nem akarják engedni, hogy ez a gyermek „valahol a világra jöjjön” és végleges intézkedéseket akarnak fogaloztatni avégből, hogy sohasé merülhessen föl kételey a gyermek azonososságára nézve. *Frigyes Agost* trónörökös még ma is szentül hiszi, hogy ennek a gyermeknek is ő az apja.

Drezda, január 4.

A szász trónörökös né regényes történetének érdekes mozzanata és jellemző szabad gondolkozására is, hogy a hercegnő nagyon rövid idővel Salzburgba utazása előtt vacsorázott férjével. A trónörökös végtelenül fájdalmas részvételt viseltek imádot néjének sorsa iránt és szüntelen neje gondol. *György* király erre való tekintettel maga írt menyének Salzburgba, amikor szüleinél volt, hogy térjen vissza. A gyermekek is nagyon vágyódnak anyjuk után. A hercegnőnél egyébként már a szerelmi mámorába is belevegylt a természet hangja, kiteszik ez abból, hogy érdekölök gyermekei iránt és ő maga írt egy levelet a legkisebb gyermekek dajkáinak, *tudakozódva azok hgyllété felől. De értérese adtak, hogy ezental ne járassza magát a levélírással, mert ugyis celtalan minden lépése.* Erdekes, mit ír legújban a felhivatalos drezdai lap:

Minden logikusán gondolkozó ember előtt, tekintettel mindarra, ami Gironról ismertté lett és azokra a nyilatkozatokra, amelyeket a trónörökös né a férjéről tett, mind érthetlenebb lesz, hogyan áldozhatta föl ez a harminchárom éves asszony gyermekeit, férjét, a szász népet, amely a tenyerein hordta, trónörökösönöi, jövendő királyonöi állású egy ilyen „síheder” kedvéért, akinek pühendi viselkedése Genben, az általa megcsait férjről mondott kritikája több a nevelétségnél. Hogy alulhat a trónörökös né további sorsa ily éretlen ember mellett? Mi lesz a vége? Csak a legnagyobb részvétellel, ajánlatlan és aggodalommal kísérelhetjük a megtövegyedet, szerencsétlen asszony sorsát.

A nép körében egyébként sokat vitatják azt a közlekvő kérdést, vajjon a történet az adott esetben kihatással lehetnek-e a trónörökös katonai állására. Hiszen hasonló esetben minden polgári vagy nemes származású tisztölt megkövetelik, hogy hitvesi becsületének megváltóját provokálja vagy az ügyet a becsületbíróság döntése alá boosassa.

Olyan tiszt, aki német uralkodó-családból származik, se az egyik, se a másik eljárás nem tartozik követni, és ez is egyik oka volt annak, hogy a király külön bíróságot delegált, amely a trónörökös kívánására a házasság felbontása kérdésében határozni fog. Mi lesz akkor, ha a király betegsége szomorú fordulatot venne, még mielött a pörnek vége van? Ez a kérdés szaporítja a súlyos gondokat, amelyek a beteg király feljött virasztanak.

HIREK

Budapest, január 4.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** December 31-én új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetes ezen a napon lejár, méltóan a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Széll Kálmán miniszterelnök a kigyűzés tárgyalások befejezése alkalmából tömön-telen üdvözlő táviratot és levelet kapott közük igen sokat Ausztriából és a külföldről. — Báró *Spau* tenegernagy, a haditengerészeti parancsnok, visszaérkezett szabadságáról Bécsbe.

— **A beteg szász király.** Drezdából táviratozzák: A királynak tegnapielőtt óta nincs láza. Éjszakai nyugalmát többször megzavarta ugyan a köhögés de azért néhány órát nyugodtan aludt. Elvágja lassan-ként javul. Szívének működése is erősebb.

— **Tanárok előléptetése.** A király a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Lauko* Albert erzsébetvárosi állami főgimnáziumi, *Varhegyi* Ferenc verseczi állami főreáliskolai, *Jaskovits* Ferenc balassagyarmati, *Szentimrei* István iogarasi és *Rittinger* Antal zombori állami főgimnáziumi tanárokat, jelenlegi a főmáshelyeiken a VIII. fizetési osztály 2. fokozatába való sorozással, középiskolai igazgatókká kinevezték.

— **A szerb patriárka betegségéről** terjesztett hírekkel szemben most dr. Dankesev, a patriárka udvari orvosa is kijelenti, hogy Brankovics György patriárka nemcsak a legjobb egészségnek örvend, hanem nagy munkakedvvel és eréllyel intézi az ügyeket, ami fiatalos és türethetetlen erejéről tesz bizonyosságot.

— **Uj egyetemi magántanár.** A közoktatásügyi miniszter dr. *Hüll* Hümér műtörvényszék a budapesti tudományegyetem orvosi karán a sebgyógyítás tanából egyetemi magántanárként történő kinevezését jóváhagyólag tudomásul vette és a nevezettel ebben a minőségében megerősítette.

— **Wlassics a joghallgatókért.** Az utóbbi időben sürűn fordultak elő esetek, hogy oly ifjaknak, akik a reáliskolában szerettek érettségit, a jogi pályára lépve, külön kellett érettségi vizsgát tenniük a latin nyelvűből. Amíg ezt a vizsgát le nem tették, az addigi szabályzatok szerint csak mint rendkívüli hallgatók irathozhatók be. Ennek viszont az a hátrányos következménye volt, hogy a jogi tanulmányok első évének bevégezése után ily joghallgatók külföldi miniszteri engedély nélkül nem jelentkezhettek első alapvizsgálatra, miután nem mutathatta ki a szabályzatokban ehhez megkövetelt két rendes jogi félév hallgatását. E hátrányos állapotnak most véget vetett Wlassics miniszternek egy rendelete, melyben felhatalmazza az összes egyetemi és akadémiái jog- és államtudományi karokat, hogy ezeket a joghallgatókat akik az első félév alatt mint rendkívüli, a második félév alatt pedig az időközben megszerzett latin kiegészítő érettségi bizonyítvány alapján már mint rendes joghallgatók végeztek, az első alapvizsgára bocsássák.

— **Major Ferenc állapota.** Dr. Major Ferenc országgyűlési képviselő állapotában ma némi javulás állott be, amennyiben az állapot a láz csekély esése mellett súlyosabbra nem vált. *Dollinger* Gyula sebész-tanár *Zirkelbach* és *Szentkirályi* doktorok segédkezőse mellett megújította a kötéseket, amelyek alatt az operált sebekben geny nem volt, a mi örvendetes jelenség. Ma dében a beteg hőmérséklete 39,4 fok volt s most már remélhetőleg felépül a beteg képviselő súlyos természetű vérmérgezéséből. Tekintettel állapotára, csak ritka esetben bocsátanak hozzá látogatókat.

— **A hadügyminiszter üdvözlése.** A hetvenkettedik gyalogezredben 1883—89-ben szolgált altisztok, akik *Pitreich* hadügyminiszter ezredessége alatt szolgáltak, táviratilag üdvözölték őt kinevezetése alkalmából, — Az üdvözlésre ma érkezett meg a válasz, amely így szól:

„Mindnyájuknak köszönetem a nagy örömet okozó hűségese mégegélkedést s mindnyájukat melegen üdvözlöm. *Pitreich* altábornagy, hadügyminiszter.”

— **A durbár.** Az indiai császárkoronázásról közölt táviratok csak sejtetik annak a tábornak terjedelmét, ahol a durbár résztvevői sátraiat felütötték. A durbár az indiai fejedelmek államtanácsa, amelynek természetesen a császárkoronázáson nagy szerep jutott. A tábor körülbelül harmincöt angol mérföld területet foglal el. A sátrak száma 92.000, a résztvevők körülbelül negyvedmillió. A kirendelt helyőrség és diszőrség 45.000 európai és indiai katoná. Az egész tábor vilámlamos világítással és óriási telegráfállományokkal látottak el. A tábor 12 mérföldnyi hosszúságban — vasút szeli át, amelynek tíz állomása van. A durbár résztvevői, személyzete, továbbá a 2000 tevé számára óriási sátrakkal 30.000 tonna eleséget hordtak össze de négyezer ökrösszekér még azután is hozta az élelmiszert és takarmányt, A hírszolgálat teljesítésére 400 táviró-

tisztet és 50 kerékpáros katonát dirigáltak a táborba. Az amfiteátrumba, amelyben a proklamációt fölolvasták, tizenöt ezer ember lért. Az épület, egy indiai művész alkotása. szaracén stílusban épült, gyönyörű, aranydíszes tornyok, kupolák és boltívek ékesítik. Valószínűleg káprázatos látvány a bennszüött fejedelmek, hercegek sátraiak négy mértőlő hosszú sora. A sátrakat drága, aranyos, ezüstös himzések és csillogó felszemélyezések borítják.

— **Kaposvár város felirata.** Nemrégiben a kaposvári hadbíróóság, mint ismeretes, két tiszt összehozalkozása dolgában megidézte *Darnay* Béla kaposvári vaskereskedőt németnyelvű parancssal, aki azonban vonakodott megjelenni, erre a hadbíróóság utasította a városkapitányt, hogy vezettelesse elő *Darnay* Béla tanut. A dolgoban az igazságügyminiszter akképp döntött, hogy a rendőrkapitány nem tartozik teljesíteni a hadbíróóság parancsát. Ebből az incidensből kifolyólag Kaposvár város rendkívüli közgyűlésén egyhangulag elhatározták, hogy felírnak a vármegyéhez, melyben arra kéri, hogy a jövőben az ilyen s ehhez hasonló eseteknek vegye elejét, hogy a polgárság ne zaklattassék.

— **Bucsnakoma.** Párisból táviratozzák: Gról *Wolkenstein* osztrák-magyar nagykövet elnöksége alatt tegnapi este bucsnakomát rendezték a belgrádi követ kinevezett *Dumba* követségi tanácsos tiszteletére. A lakomán jelen volt a nagykövetség egész személyzele és az osztrák-magyar kolóniának sok tagja. *Wolkenstein* nagykövet lelkes pohárköszöntőt mondott *Ferenc József* királyra, azután *Loubet* elnökre, majd ékes szavakban ismertette *Dumba* diplomáciai pályafutását. Báró *Berger* Dumbának az osztrák-magyar segítőegyesület élén kifejtett odaadó tevékenységét magasztalta. *Morpurgo*, a párisi osztrák-magyar kereskedelmi kamara elnöke köszönetet mondott Dumbának azért, hogy a párisi osztrák-magyar kolónia tagjainak érdekeit oly hathatósan támogatja. *Rakovszky* követségi tanácsos és *Nabay* kereskedelmi szaktudósító lendületes magyar beszédben emelték ki *Dumba* kiváló szellemi tulajdonságait és nagy jellemvonásait, hangsúlyozva, hogy *Dumba* mindig legnagyobb rokonszenvvel viseltetett a magyar nemzet iránt. *Dumba* meghatottan köszönte meg az ünneplést és azt mondta, hogy sohasem fogja elelejtteni azokat az éveket, amelyeket a párisi osztrák-magyar kolónia tagjai között töltött. Minden alkalommal szívesen fog megemlékezni Párisban élő „honfitársairól.”

— **Halálozás.** *Singer* Albert, *Singer* Sándor könyvkiadó atya, e hó 4-ikén délelőtt meghalt nyolc évnyelven korában Budapesben, családja körében. A közönségben álló öregúr rövid betegség után csendesen eszenvedett. Hosszu munkás élete folyamán temérdek jól eszelekedett és végrendeletében is megemlékezett sok jótékony egyesületről. Elhunytát kiterjedt rokonság és fia, a *Singer* és *Wolner* könyvkiadó-cég elnöke gyászolja és velük mindazok, akik a boldogult öregúr szívességait, harmonikus életét ismerték. Temetése kedden délelőtt tízkor lesz.

Pierre Lafitte, a *Collège de France* tanára Párisban meghalt.

— **Bíróválasztáson.** Luoska községben a napokban bíróválasztás volt. Két párt állt egymással szemben. Az egyik párt a volt bíró, *Kántor* Illést akarta ismét a bírói székbe ültetni, a másik párt *Simon* Balázst jelölte. A választás eredménye az lett, hogy *Simon* Balázst választották meg bírónak, akinek január elsején kellett volna elfoglalnia a bírói széket. *Simon* azonban már nem érthette meg a székfoglalóját, mert *Szilveszter* estjén az ablakon át agyonlőtték. Az említett este *Simon*nak az ő párthíveiből több vendége volt. Vig poharazás közt folyt a beszélgetés és *Simon* éppen beszédet akart mondani, amikor pohárral a kezében az asztal mellett felállott. Ebben a pillanatban lövés dördült el az utcán és *Simon* Balázst mellén találva lőtték. A vendégek rögtön kifutottak az utcára, de a tettesnek akkor már nyoma veszett. *Simon* rövid kintlódás után meghalt. A csendőrség erőlyes nyomozása folytán sikerült a tettest *Raskó* Márkus kisbíró személyében kideríteni. *Raskó* rokona volt a bírónak s állítólag a választás után úgy nyilatkozott, hogy *Simon* mégsem lesz luoska bíró. Az a gyaru merült fel, hogy *Raskó* felbérelték a gyilkosságot; ezt azonban a gyilkos tagadta. *Raskó*t letartóztatták.

— **Tanfolyam az első segítésnyújtásról.** A *Budapesti Onkentes Mentőegyesület* igazgatósága, mint már évekket ezelelt is, folyton tart tanfolyamokat az első segítésnyújtásról, amelyeket igen sok emberrel menthető meg. Legutóbb a villamosvasúti kalauzok vettek részt ezen a tanfolyamon, amelyeken az illetőket dr. *Kovács* Aladár igazgató, dr. *Fiszkó* Győző főorvos és dr. *Löbl* ellenőrző orvos képezte ki. Valamennyien megelődtek. Az új tanfolyamokra bármikor jelentkezni lehet az egyesület központi óráján (Markó- és Sölyom-utca sarkán.)

— **Kifosztott adóhivatal.** Egy batumi távirat szerint *Potiban* néhány rabló betört az adóhivatalba, ott néhány vaklővéssel zavart támasztottak és ezt arra használták fel, hogy 30.000 rubelt raboltak, azután pedig az örökölő üldözve futásnak eredtek. Az egyik

rablót az örök agyonlőtték, egyet pedig megsebesítettek.

— **Az utolsó adósság.** A Humbert-ügy egyre mulatságosabb lesz és tragikus jellegét jóformán már csak a hitelezők érzik. Nem volt híján a humornak az a jelenet sem, amikor Humbertné elhagyta a madridi börtönt. Ott a fogságban is pumpolt a hírhedtült vált asszony. De utolsó kölcsönügylete ugyan szerény keretben mozgott. Amikor a börtönt elhagyta, be kellett ülnie a kocsiba, amely a pályaudvarra vitte ki őt, így szólt az apácához:

— Nincs semmi pénzem, nem utazhatom pénz nélkül. Kölcsönözzön tiz frankot.

Az apaca adott neki fél louisit. Ebből a pénzből Humbertné négy frank borraival adott annak az asszonynak, aki mellette volt a fogházban és hat frankot vitt magával: Egy rengeteg vagyon romjait.

— **Az acélkirály szobrai.** A nálunk is járt amerikai acélkirály, *Schwab* Károly lényes palotát épített most magának a Loire-kastélyok mintájára. E palota számára *Gerome* párisi szobrásznál két szobrot rendelt meg: a *Munkát* és a *Metallurgiat*. *Schwab* és neje nemrég maguk is voltak a művész műtermében, hogy bővebben elmondják, milyenek kívánják őket a szobrokat, amelyeknek amerikai gyorsasággal kell elkészülniük. A gipszantik már készen vannak. A *Metallurgiat* egy antik felugász nőalak ábrázolja, amint ruhája redőit karjával fölemeli. Az arkiejezés amerikai típusra vaik, szépséget eréllyel egyesítve. A mintákról hiányzanak még a szokásos szimbolomok. Azok számszámok lesznek, amelyeket *Schwab* maga talált föl az acélgyártáshoz és melyek megvetették szerencsésének alapját. A másik szobor realizitáskussab lesz; egy ércöntőt tüntet föl, amint az oly emeltyűszerű számszámhoz nyul, hogy az olvasztott acél megmozdítsa. A két szobor *Schwab* egész sorsát szimbolizálja. A *Munka* szobrán minden, még a cipők és a nadrág is, az élet után van mintázva. *Gerome* egyikéknél azt hiszi, hogy *Schwab* szobra nagyon csinos lesz, bár sokféle stíl keveréke.

— **A kereskedelmi alkalmazottak nagygyűlése.** A kereskedelmi alkalmazottak a váci-utcai városnagya közgyűlési termében tartották ma délután 2-ik nagygyűléstüket a vasárnapi munkaszünet érdekében, joglalkozva egyúttal a kereskedelmi alkalmazottak helyzetéről is. A gyűlés elnöke *Singer* Vilmos volt. *Fischer* Károly ismertette a külföldnek erre vonatkozó törvényhozását s azt kívánta, indítsanak mozgalmat a nyolcórás záród behozatala érdekében. *Magyar* Miklós kijelenti, hogy ő és vele a „önökök egy része csatlakoznak az alkalmazottak mozgalmához amelyet pártolni fognak. (Zajos heyeslés.) *Pfejer* Sándor felszólalása után *Fischer* Győző az egy kereskedelmi alkalmazottak kiüldötte üdvözölte a gyűlést. Jgyőző felhívassa ezután a külföldből beérkezett táviratokat. Omützből, Prágából, Hamburgból, Berlinből, Bégrádból és Moszkvából is üdvözölte a gyűlést. *Ma* *Fischer* Károly natarozati javaslatot terjesztett meg, melyben a gyűlés megbizza a kereskedelmi alkalmazottak szakegyletet, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet és a 8 órai záród behozatala érdekében országos mozgalmat indítson meg s ragadjon meg minden alkalmas módot, hogy a kereskedelmi alkalmazottak követeléseit győzelemre vigyék. Ennek elfogadásával véget ért a gyűlés, melyen 2000 ember vett részt.

— **A legdrágább zongorák.** A világ legdrágább zongorája egy *Marchand* nevű newyorki bankáré lehet, aki 250.000 koronát fizetett érte. *Vanderbilt* zongorája 170.000 koronába került. *Frick* 140.000, *Peacock* pittsburgi miliomos 120 ezer koronát fizetett a zongorájáért. Ezeket a zongorákat Délamerikából és Dél-afrikából szállított drága fából készítik, a lábaikat művészi faragások díszítik, az egész hangszer finom arany és ezüst ornamentika teszi még értékesebbé. Egy chicagói miliomosnak olyan zongorája van, amelynek teteje tele van rakva drágakövekkel, *Clarks* szenátor zongorája szín-ezüst lábakon áll, míg az oldalai arannyal és opállal vannak díszítve.

— **Elfogott tolvajok.** A Hungária-ut 74. számú ócskavas-kereskedőhöz beallított tegnapi egy csavargó és egy új-neli kerékpárt akart eladni. A kereskedőnek gyanus volt a dolog és a toprongos alakot átadta a rendőrségnek. Itt kiderült, hogy *Fehér* János e neve. mocsai születésű 49 éves csavargó, aki valószínűleg lopta a kerékpárt. Ő ugyan azt mondja, hogy a Hátsár-uton egy gödörben talatta. A rendőrség letartóztatta. — A rendőrség letartóztatta őt. *Meyer* Pálné született *Siket* Zsuzsanna 35 éves özvegy, aki *Sóor* Károlyné szibaros Órményvölgy-uta 1. számú lakásáról 240 koronát érő ruhaneműt lopott el.

— **A hólavina áldozatai.** *Tordáról* jelentik, hogy *Lupsa* község határában a minap egy hóörgéget maga alá temette *Tulocsa* Péter gazdát és 16 éves fiát, akik a határban lévő forráshoz hajították négy ökrüket. A község lakosai ásókkal, kapákkal százával siettek a szerencsétlenség színhelyére és két nap, két éjjel ásták a téliklomternyyi vonalon elterülő tör-

meléket, míg végre megtalálták a két ember összezuzott holttestét. A négy ökrör is odaveszett.

Letartóztatott könyvelő. *Dickmann Gyula* budapesti születésű 38 éves írókönyvelő ellen a soroksári takarékpénztár részvénytársaság feljelentést tett, hogy a társaság kárára 18 ezer koronát sikasztott. A feljelentésre a rendőrség tegnap letartóztatta Dickmann, aki beismerte a sikasztást. Ma átadták a bíróságnak.

A pénztárat igazgatósága, amelynek tagjai egyszerű sváb földművelők, ítéletlenül megbiztak az előkelő, udvariasan kimért viselkedésű emberben. A múlt hónap 30-án a felügyelő-bizottság a pénztárt és a könyveket felülvizsgálta és ekkor kiderült, hogy tizenötször kevesebb hiány van. Kérdőre vonták Dickmann, aki azzal védekezett, hogy valószínűleg csak a felügyelő-bizottság számlázási tévedéséről van szó. Bőbeszédűsége, amelylyel ezt a jöltevést elhívteti akarta, azonban annyira gyanút keletkezett az igazgatóságban, hogy szakértőket hívtak meg a könyvek átvizsgálására. December 31-én, valamint január elsőjén és 2-ikán tartott a könyvvizsgálát, amelynek folyamán kiderült, hogy a felügyelő-bizottság nem tévedett. A pénztárból tényleg hiányzott tizenötször kevesebb korona. Erre azután tegnap délután bejöttek a fővárosba és jelentést tettek a rendőrségnek. A rendőrség rögtön megindította a nyomozást és a detektívek csakhamar megállapították, hogy mely irányban kell keresni a szökevény sikasztót. Kiderítették ugyanis, hogy a sikasztó végtelenül könnyelmű, kártyás ember volt, aki feleséges ember létere szeretőket is tartott, akikre tömérdek pénzt kölölt. Most is viszonya volt egy leánnyal, akinek a Dohány-utca 29. számú házában tartott elegáns lakást és a látszat kedvéért kávémezt is. A feljelentők annak a gyanúknak adtak kifejezést, hogy a sikasztó a fővárosban rejtezik és ezt a detektívek nyomozása is megerősítette. *Dickmann* tudniillén Soroksáron csak legényesszállást tartott, míg feleségének a Vörösmarty-utcában volt szép lakása. Este felé a detektívek kinyomozták, hogy Dickmann a feleséges rejtegeti és betoppantak a lakásba, ahol el is isgták a sikasztót. Bevitték a főkapitányságra, ahol kihallgatása után letartóztatták. Megállapították, hogy Dickmann évekel ezelőtt egy budapesti pénztárnak volt hivatalnokja és ott is sikasztott. Csáládja azonban akkor megértette a kárt és nem üldözték.

A főposta újvívi forgalma. Az idei újvívi forgalom lebonyolításában olyan eredményt ért el a budapesti főposta, amint Európában egy állama sem tudott eddig elmutatni. Két nap alatt körülbelül *hét millió* levél érkezett a budapesti főpostára, amelyet ugyanakkor a két nap alatt kézbesítettek, azaz január 2-ikán már mindenki kézhez kapta szerencsekívánást tartalmazó leveleit. A levelek kézbesítését 500 levélhordó végezte. A bejövő személyzet megtesztelt szorgalommal, napi 10-11 órát dolgozott. Az újvívi levélforgalom körülbelül egyharmada az év folyamán Budapesten kézbesített leveleknek. Érdekes, hogy míg az előző év újvívi forgalmát 4-5 nap alatt bonyolította le a posta, addig a teljesen új rendszer szerint ugyanannyi anyaggal már két nap alatt végezték. Dícsőre illeti ezért megfizetett munkáért *Demény Károly* igazgató és *Jósa Lajos*on, a főposta főnöke kivül *Schwendl Imrét*, a levélleadó osztály vezetőjét, akik az új rendszert meghonosították s kik éljenzettel a személyzetrel dolgoztak. Ez évben az újzsendei rendkívüli munkáért több altiszt és szolga jutalmat kapott.

Meglopott lakások. Tegnap ismét érzésosomó lakást fosztottak ki a fővárosban. Tolvajkosok jártak *Rakovszky Róza* iskolaigazgatónő Neleleits útja 6. számú lakásában, ahonnan 282 koronát érő ékszert, özevgy *Stern* Samuné varrónő Aradi-utca 41. számú lakásában, ahonnan 200 koronát érő ékszert, *Fleischmann Gáspár* mészáros Felső Erdősor 7. szám alatti lakásában, ahonnan 260 koronát érő ékszert és ezüst evészkészletet, *Csada Adolf* bérszolgáinál Almássy-tér 8. szám alatt, ahonnan 384 korona ékszert és *Wagner Adolf* írfészabó lakásában (Teréz-körút 54.), ahonnan 140 koronát érő ruhát lop-tak el. — Tolvajkosokkal nyitották ki a Sziv-utca 16. számú ház pincéjét, ahol *Fuchs* Anasztázia bécsi lakosnő holmijait voltak beraktározva. A tolvaj ezekből a holmikkól 2400 koronát érő villamos csillárt ellopták. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

Gázrobbanás. *Sipos Sándor* gazdatiszt Kerespesi-ut 68. számú házában I. emelet 9 alatt levő lakásában könnyen végzetessé válható gázrobbanás történt. A robbanás oly erővel tört ki, hogy a ház husz ablakát és egy üveg ajtót teljesen összeroncsolt. Szerencsére nem okozott balesetet. Valószínű, hogy a gázcső megrepedt, amelyen gáz ömlött ki. A gáz akkor robbant föl, amikor *Sipos* családja a lámpát akart gyújtani. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Életunt asszony. *Gyúri Imre* Kovács 57 éves felesége: *Csikósi Júlia* az éjszaka a szembajához kapott cseppeket öngyilkossági szándékkal megitta. A Rókus-kórházban ápolják.

(x) Bel- és külföldi orvosi tekintélyek előszerelel rendelik makacs csusz és kőszvényes betegek részére a Zoltán-féle kenőcsöt, mert ez eredményesen járul hozzá a kőszvényes betegek gyógyulásához. A kenőcsöt már néhányorszori bedörzsölés teljes gyógyulást eredményez. Ára 2 korona. Zoltán gyógy-

szertárában Budapest, V. Sétány-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Egyenruhát tisztek és hivatalnokok részére** legelőszerelel készít *Tiller Mór* és *Társ* Budapest, Váci-utca 35.

Királyunk és az angolok.

Budapest, január 4.

Abból a távoiságból, amely köztünk és Anglia között van, csak kevesen tudják megítélni, hogy milyen határánál tisztelettel és rajongással beszélnek Angliában a mi királyunkról. *Ferenc József* neve nemcsak a felséges ur neve Angliában, ebben a névben a legjobb embert a legnemesebb férfit is tisztelik a szigetország lakói. *Ferenc József* legjobban tisztelt doyenje az európai uralkodóknak, aki félszázados uralkodásának tapasztalataival kormányozza népeit, akibe tanácsért fordulnak Európa koronás királyai s aki békés szóval, bölcs tanáccsal csöndestíti el azokat a viharokat, amelyek olykor Európa népeinek békéjét fenyegetik.

Anglia legelőkelőbb férfainak nyilatkozatait gyűjtötte össze egy bécsi lap tudósítója, s nem érdekelten megtudnánk, hogy a mi királyunkat mennyire szereti, tiszteli egy másik nemzet.

Az *Argylli herceg*, VII. *Edvárd* sógora, *Lujza* hercegnő férje, aki a brit arisztokrácia leghivatottabb képviselője, így nyilatkozott királyunkról: *Ferenc József*ről csak egyet lehet mondani. Azt, hogy fölötté áll minden dicseretnek. Kitiűnő tulajdonságait s azt a jótékony befolyást, melyet Európa népeinek sorsára gyakorol, mindenki ismeri.

Sir *Henry Campbell-Bannerman*, aki a Gladstone-kabinet tagja s most a liberális ellenzék vezetője ezt írta: Nincs Európában uralkodó, aki barmulatunkat és elismerésünket jobban megérdemelné, mint *Ferenc József*, akinek jótékony uralkodása nemcsak a tavalainak, de egész Európának áldászható. Ezenként két-három hónapig időztem Ausztriában; mindig örülök, ha odautazom s mindig szomorkodom, ha távoznom kell. Saját tapasztalatomból tudom, hogy milyen szeretettel vannak eltele *Ferenc József* a tavalóll császárral íránt s tudom azt is, hogy ez a szeretet mennyire indokolt. Nagy-britannia és az osztrák-magyar monarchia népeinek állandó jó viszonyban kell maradniok s halászan ismerjük el, hogy e barátságos viszony *Ferenc József* tetteiben és szavaiban mindig kifejezésre is jut.

Tweedmouth lord, a lordok házában egyik legtekintélyesebb tagja, aki a legközelebbi liberális miniszterium jelöltje, azt írta királyunkról, hogy Angliában egyetlen európai uralkodót sem beszélnek és szeretnek úgy, mint *Ferenc Józsefet*, s reményének adott kifejezést, hogy Anglia és az osztrák-magyar monarchia állandó jó viszonyban maradnak. — *Avebury* lord, vagy másként Sir *John Lubbock*, Anglia egyik legnagyobb tudósa és egyuttal az angol pénzügy egyik tejedelme, így nyilatkozik: *Ferenc József* Angliában mindenki tiszteli és barmúlja s Anglia népe minden vállalkozásához szerencsét és sok sikert kíván.

Lord Lister, az antiszeptikus sebbekezelés világhírű föltalálója is mély iszetelettel nyilatkozott királyunkról. Mi — írta — ismerjük személyes tulajdonságainak kiváló-ságát, kiváló államférfi bölcsességét s fáradhatlan munkásságát, melyet a világbéke föntartása érdekében kifejt.

A londoni lord-mayor ezt írja: London várososa mély tisztetettel hajlik meg *Ferenc József* király előtt és őszinte érdeklődéssel kísérté hosszú eseményekben gazdag uralkodásának minden periódását. Ez az uralkodás az egész világ elismerését vívta ki s főleg az angol nép szimpatia-ját, mert hosszú éveken át párhuzamosan haladt szeretett királyunk, *Viktória* törekvéseivel.

Sir *Charles Dilke*, az európai viszonyok kitűnő ismerője, 1887-ben megjelent könyvére hivatkozik nyilatkozatában és utal arra, hogy e könyvében méltatta már azokat a nagy érdemeket, melyeket királyunk az európai béke körül szerzett. Ugyanott lejtette ki azt is, hogy *Ferenc József* uralkodása arra tanította meg Európa népeit, hogy az osztrák-magyar monarchia fönnmaradása az európai civilizáció egyik föltétele. Bizonyos, hogy ennek a iennköi uralkodónak az érdeme az, hogy ma már egész Európa érti *Bismarck*nak híres mondatát, mely szerint: Ha Ausztria-Magyarország nem volna, meg kellene teremteni.

Az utolsó, de szintén érdekes nyilatkozat a *Conan Doyle*é, akit a király, koronázása alkal-mával lovagrá ütött s akinek kitűnő regényeit nálunk is ismerik. *Conan Doyle* szerint Angliában egy európai uralkodót sem tisztelnek úgy, mint

Ferenc Józsefet. Finomsága, szeretetreméltó módora, bátorsága olyan tulajdonságok, melyeket minden angol ember elismer s nagyrabecsül.

FŐVÁROS

(*) **A vásárpénztár szerződése.** A vásárpénztárral kötött szerződés szerint a főváros a szerződést egy évre fölmondhatja, ha az intézményt megszünteti vagy házi kezeléssé veszi. Az illetékes ügyosztály előterjesztést is tett, hogy a város mondja föl a szerződést, de a tanács arra hivatkozva, hogy az intézményt megszüntetni nem lehet, a házi kezelésnek pedig sok akadály és nehézsége van, nem akceptálta a javaslatot. De felhatalmazást adott *Almády Géza* tanácsosnak, hogy a vállalat tárgyaljon a szerződés olyan módosításá iránt, hogy a vállalatból a főváros is részesedjék. *Almády* tanácsos a tárgyalást most befejezte s a vállalat kijelentette, hogy az inkasszó-provizió bruttó-bevételeiből őt százalék részesedést ad a fővárosnak. A díjakat azonban a vállalat nem emelheti föl. Ez a megállapodás a vállalat szerint évenként körülbelül tízezer koronát jövedelmez a városnak anélkül, hogy a vásárt egy fillérral is megterhelnék. A vállalat azt kérte, hogy a város jelentse ki, hogy a szerződést 1907-ig, amikor a szerződés ugys lejár, nem mondja föl. Erre a biztosításra a vállalat szerint azért van szüksége, hogy a hiteli-ügyleteket a régi alapon folytathassa, mert ha állandóan ki van téve annak az eshetőségnek, hogy a szerződést a város fölmondja, a hiteladónál sokkal ridegebben kénytelen eljárni. A közgazdasági bizottság hétfőn tárgyalja a vállalat ajánlatát.

(*) **A házaló ügyesek.** A kereskelemügyi miniszter most határozott a házaló ügyesek ügyében. A miniszter kijelenti, hogy az ügyes iparra házaló-kedvezmény nincs, tehát ilyen árukkal házalni Budapesten sem magyar, sem külföldi állampolgároknak nem szabad. Ez a vándor-igazgatóvaly alapján üzhető, de elengedhetetlen föltétel, hogy az illető csakugyan vándorolva, azaz a különböző helyiségekben, a lakosság számarányához mért ideig tartózkodva üzzék. Minden egyéb esetben, így például ha az illető csak Budapesten üzi az iparát, reá a helyi iparszabályok vonatkoznak, az ipar-igazgatóvaly valamint az adózás stb. tekintetében. Végül figyelmebe ajánlja a miniszter az iparhatóságoknak, hogy a felvidéki s különösen Iót ajku, ilyen iparral foglalkozó lakosok, akik akik a vándor-iparukat Ausztriába nem vihetik a kivándorlástól csak akkor tarthatók vissza, ha idehaza a hatóságoktól a kellő jóakarásban részesülnek.

(*) **Ingatlanok forgalma.** A főváros területén a fölölet héten a következő ingatlanok kerültek átíratás alá:

A pesti oldalon: *Politzer Adolfiné* VII. *Cseréi-utca* 5. sz. háza 4000 koronáért az *Első Magyar Iparbankra*. *Simonyi Kálmán* VII. *Munkás-utca* 6. számú háza 100.000 koronáért *Göttmann Ede* és neje. *Bugyi Arpad* VIII. *Futó-utca* 48. sz. házának része 4700 koronáért *Bugyi Gyulára*. *Gyurkóczy Ferenc* VII. *Rákospatak-utca* 16. sz. házának telerege *Gyurkóczy Miklós* és *Károlyra* (örökség). *Sajben György* X. *Ámos-utca* 29. sz. házának 1/2 része *Sajben testvérekre* (örökség). *Pfeiffer testvérek* X. *Ohgyen* iekvő 8224—25. hrsz. telkének részei 1625 koronáért *Koröhsz Károlyra*. Ugyanannak X. *Ohgyen* iekvő 8227 hrsz. telkének részei 2875 koronáért *Vellay Istvánra*. *Várdombi Simonyi Agoston* IV. *Hajó-utca* 10. sz. háza a pesti ág. hitv. ev. magyar-német egyházra (örökség). *Holzhauser Mihály* IX. *Máramont-utca* 11. számú házának 1/2 része *kisköru Holzhauser testvérekre* (örökség). *Özevgy Geist Gáspár* IV. *Kecskeméti-utca* 14. számú háza *Geist Helénre*. A m. kir. kincstár V. *Hold-utca* 8. számú háza 104.240 koronáért *Hornbostel Brúnóra*. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank VI. *Ambrus-utca* 6. számú háza 15.387 korona 60 filléért *Strieker Sándorra*. *Schmidt József* és *birtoktársai* X. *Kőbányai Újhegyen* iekvő 7864. hrsz. telkének 1/2 részei 6155 korona 40 filléért *Riezmyer János* és neje. *Halász Eteleka* VII. *Hársia-utca* 59/b sz. házának 1/4 része *Halász Abraham Arnoldra* (ajándék). *Kreacsányi Kálmán* és *birtoktársai* VIII. *Teleki-tér* 23. sz. háza *Balogh Károly* és neje (esere). *Balogh Károly* és neje VIII. *Práter-utca* 18. sz. háza *Kreacsányi Kálmán* és *Kreacsányi Sarollára* (esere). A Pesti Magyar Keresk. Bank VII. *Telep-utca* 42/44. sz. háza 25.000 koronáért *Náthán Oszkár* és neje. *Dr. Borbély József* VI. *Eötvös-ut* 41/6. sz. háza 36.000 koronáért *Szirmay Balamér* és *Ivanra*. *Stern Miksa* és *birtoktársai* VI. *Teréz-körút* 24/a. és *Ó-utca* 22. sz. háza *Szavózd Artur* és *Emilre*. *Stern Miksa* V. *Erzsébet-tér* 13. sz. háza *Agoston Lajos* (örökség). *Stern Miksa* és *társai* V. *Arany-János-utca* 32. sz. háza *Mandel Gyulánára* (örökség). *Stern Miksa* VI. *Teréz-körút* 24/b sz. háza *Szavózd Rikárdra* (örökség). *Tomecskó János* és *társai* VIII. *József-utca* 90. sz. háza 86.505 koronáért *Hummel Ede* és neje. *Zsurszánky Péterné* VII. *Óv-utca* 23. sz. háze 6012 koronáért ifj. *Steigerwald Ferencre*. *Diószegi Vilmos* VIII. *Jázmán-utca* 16. számú házának részei *Magassy József*re (örökség). *Török Mihály* X. *Apafly-utca* 30. számú házának 1/2 része *Török testvérekre* (örökség).

A budai oldalon: *Meleczner-testvérek* III. *Urömi-*

A megfogyott testrészek gyors és biztos gyógyítására az egyeduralkodó „Halifax Fagybalzsam” ára 1 kor. Kapható: *Schubert Arnold* gyógyszer-tárában, VII., *Csengery- és Dob-utca sarkán*.

utóban tekvő 4315/1-4316. és 4315/2. hrsz. telke 14.400 koronáért Vojárik János és neje. Özevgy Lak Józsefnek I. Városmajor-utóban 1564-65. hrsz. telke Schernmann Józsefnek és birtoktársaira (örökség). Schlegel István és neje III. Filatori-dűlőben tekvő 6629. hrsz. telke 1800 koronáért Laukó Alajos és neje. Frey Ignác és testvérei III. Aranyhegyen tekvő 6849. hrsz. telke 730 koronáért Quittner Armin és neje.

(*) **Új építkezések.** A magánépítbizottság legújabbán a következők építő-engedélyeket adta ki: Piatnik Nándor és fia cégnek, VII. ker. Löttenbiller-utca 4363. hr. sz. háromemeletes bérháza és játékkártya gyára. — Deutsch Lázárnak és Deutsch Albertnek, VI. ker. Lehel-utca 2925. hr. sz. egyemeletes gyári épületre. — Klinger Józsefnek, VII. ker. Elemér-utca 4284. hr. sz. földszintes háza. — Végh Annának, VII. ker. Gyarmat-utca 1976. hr. sz. földszintes épületre. — Rubin Arminnak, I. ker. Hídegyutca-dűlő 7100. hr. sz. földszintes épületre. — Preisz Jánosnak, VII. ker. Conti-utca 6059. hr. sz. földszintes lakóháza. — Goldmann Józsefnek, VII. ker. István-ut 4344. hr. sz. földszintes földalatra.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **A Magyar Kereskedelmi-Csarnok** január hó 17-én saját helyiségeiben hangversennyel egybekötött hölgyestélyt rendez. Közreműködnek: *Disznó-Handel* Beria. *Csillag* Teréz. *Liget* Juliska és *Csillag* Kára. *Gál* Gyula. *Hegedűs* Gyula. *Rózsashegy* Kálmán. *Szenárió* Lajos és *Tarnay* Alajos. A hangverseny 9 1/2 órákor kezdődik.

** **Az Operaházban** holnap, hétfőn *Tristan és Izolda* kerül színre *Brozsa* F. utolsó vendégtielléptével, aki *Tristan* énekli. A többi szerepekben közreműködnek: *Vasquez*né, *Berts* M., *Takáts*, *Szendrói*, *Kiss*, *Gabor*, *Ney* B., *Pichler*. Az előadás 6 1/2 órákor kezdődik.

** **A Magyar Színházban** az a heti műsor anynyban változik, hogy kedden délután a *Nőemancipáció* kerül színre *Szelestey* Elizavita Flóra szerepében. Különben a megállapított műsor marad érvényben.

MŰVÉSZET

□ **A Lotz-díj nyertese.** A képzőművészeti társulat *Lotz* Károly jubileuma emlékére kétezer koronás pályadíjat alapított, mely évente a legkíválóbb teljesítést illeti. A díjat az alapító oklevél értelmében *Lotz* mester ítéli oda. A most leírt 1902-ik évre a mester a társulat díját *Roskovics* Ignác festőművésznek adományozta a *Kecskeméti római-katolikus nagy templom falfestménye*it. E íreskők legnagyobbja azt a legendás jelenetet ábrázolja, amint Szent Miklós megáldja *Kecskemét földmívelő népét*. A mennyezetben csupa magyar szent van megörökítve s magyarul szólnak az összes aláírások és bibliai idézetek.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A magyar honi földtani társulat** a hó 7-ikén délután 5 órákor az egyetem ásványtani intézetében (Museum-körút 4. száma) ülést tart, amelyen *dr. Koch Antal* Tarnócztól mint a kövüli csapafogaknak új gazdag lelőhelyét mutatja be. *Hornstáhy* Henrik a dinvialis moocsárvászról és *Cholnoky* Jenő a delibáti homokpuszta földrajzáról értekeznek.

○ **A közigazgatás egyszerűsítése.** Bármily részletesek is az egyszerűsítési törvények addig megjelent végrehajtási rendeletei: a közigazgatási világ nagy szükségét érzi egy olyan rendszeres kommentárnak, amely az említett törvény egész anyagát felölelve, az összes eddigi munkálatoknak intencióit kifejti s azok megbízható magyarázatát nyújtja. Közszükségletet fog tehát kielégíteni az a terjedelmes könyv, amely *dr. Némethy* Károly miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium törvényelőkészítő osztályának főnöke az osztály tagjainak közreműködésével szerkesztett s mely még a hó folyamán meg fog jelenni. A könyv bevezetésül nyújtani fogja az egyszerűsítési akciók egész történetét és jellemzését; az egész rendelkezésre álló anyag feldolgozásával kimerítően fogja magyarázni az egyszerűsítési törvényt s az eddig kiadott összes végrehajtási rendeleteket, különösen a *Jogorvoslati Utasítás*, az öt (vármegyei, községi és körgyógyi), közigazgatási bizottsági, árvaszkési és községi s járási gyámügyi) ügyviteli szabályzat, végül a kézbesítési utasítás összes rendelkezéseit. A könyv a *Pesti Könyvnyomda-Részvénytársaságnál* (Hold-utca 7. sz.) megrendelhető.

○ **A Magyar Orvosok Lapja** újví száma rendkívül bő és érdekes tartalommal jelent meg. *Tauszky* Ferenc, *Bálint* Rezső, *Pollatschke* Elemér és *Gyömbörey* Oszkár eredeti cikkein kívül *Urológia* címen melléklet is jelent meg *dr. Feleki* Hugó m. tanár szerkesztésében, amely a szerkesztő közleményén kívül *Vas* Bernát, *Hatt* Hümér, *Sálla* József, *Remete* Jenő és *Emőd* Aladár írtak tartalmas cikkeket. Az idei évi folyamán a Magyar Orvosok Lapja keretében tíz alkalddal külön melléklet fog megjelenni az illető szak-

tudomány kitűnő képviselőinek szerkesztésében és pedig: *Szébest*: *dr. Herczel* Manó tanár. *Szemészet*: *dr. Goldzieher* Vilmos *Szülessz* és *Urológia*: *dr. Dirner* Gusztáv tanár. *Urológia*: *dr. Feleki* Hugó tanár. *Gyermekegyógyászat*: *dr. Grósz* Gyula főorvos, *Füüd-és* *szívgyógyászat*: *dr. Bosányi* Béla. *Diétetika és fizikai gyógyít-módo*k: *dr. Aldor* Lajos és *dr. Raich* Miklós. *Lőr-és* *bujakortán*: *dr. Huber* Aurél és *Füüdészet*: *dr. Schwarz* Ede szerkesztésében. A Magyar Orvosok Lapja, melynek szerkesztő-kiadója *dr. Hönig* Izsó, a csaknem összes szakudományokat lefedő tartalmánál fogva a gyakorlati orvos igényeit minden tekintetben kielégíti. Előfőtéti ára 10 korona, amely a kiadói hivatalba (Budapest, VII., Kis diófa-utca 2.) küldendő.

EGYESÜLETEK

(Eiőfőtés a mérnökökületben.) A Magyar Mérnök-és Építész-Együletben a hó 7-ikén, szerdán este 6 órákor az ut-vasut-és hidépítési szakosztály ülést tart. Az ülésen *Róza* Károly tart előadást „Helyierdekü vasutaink betolyása fővonalainkon” címen ezután *Sándy* Gyula tesz előterjesztést a budapesti és közüti vasutak forgalmának némi módosításáról. Az előterjesztés után a folyó ügyeket és indítványokat tárgyalják. Utés után társasvacsera lesz.

Nyilttér.

Mélyen megszororodott szívvel tudatjuk, hogy

Singer Albert ur

f. hó 4-én reggel 9 órákor életének 81-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

A megboldogult hült tetemet f. hó 6-án, kedden, délelőt 10 órákor fogjuk a grészházból (Teréz-közt 22.) az új irachlita sirkertbe kísérni.

Budapest, 1903. január 4-én.

Béke hamvaival!

Singer Sándor, fia. *Singer* Sándorné szül. *Schön* Jenny, meny. *Ernö*, *Hona*, *Ödön*, *István*, *Vilmos*, *Lilike*, unokák. *Özy*, *Welisch* *Áronné* szül. *Singer* *Nanetta*, nővére. *Singer* *Armin*, *Singer* *Mór*, testvérek. *Özy*, *Auer* *Henrikné* szül. *Grossmann* *Nina* sógornő. *Grossmann* *Lajos*, sógor.

Csendes részvétet kérünk.

♦ ♦ ♦ AZ ÚJ ANGOL ♦ ♦ ♦

FÉRFIRUHA-BÉRLET

LEGJOBB RUMÁZKODÁSI RENDSZER

DEUTSCH F. KÁROLY

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

(Az e rovat alatt közlötteknek som tartalmáért, som alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK

— (Pestmegye közgyűlése.) Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósági bizottsága, január hónap 12-ikén kezdi meg az 1903. évi első közgyűlést.

Az első nap kizárólag a köztisztviselők és szertelben álló alispán: *Beniczky* Lajos jubileumának lesz szentelve. Másnap folytatják a közgyűlést s ennek a napnak a tárgysorozatban a következő főbb ügyek szerepelnek: Az alispán évnegyedes jelentése. A gödöllői járás főszolgabírájának a jelentése, az iránt, hogy *Kosztán* Lajos emlékére közteret neveztek el. — A közigazgatási bizottságba öt tag választása. — A bíráló-választmány, a közegészségügyi bizottság, az állandó választmány s az utakra és vasutakra felügyelőbizottság újból való megalakítása. — Puszta-Jászalud pusztai jellegének a megszüntetése. — Jelentés, az Erzsébettelep és Kispestre tervezett mértékhatárolási hivatal ügyében. — Kerekegyháza a községi vasuti kőbányára. Előterjesztés, Aiso-Dabas községben népkönyvtár szervezése iránt. — A pénzügyminiszter leírata, az egyesített állam-pénztárnak és számvédegszéknek a vármegye székházában való elhelyezése tárgyában. — A Kispeszt közseren átvonuló gyömrői-ut-járatot állapotba helyezése. — Pestmegye gazdasági egyesületének 1903. évi költségvetésirányzata. — Az egyes költségek számadásai és költségvetései.

— (Közégti tisztújítás Szepsiben.) Szepsiben december hó 21-én este lett meg a községi tisztújítás,

Gózy Gyula járási főszolgabíró elnöklete alatt. Városi főbíróva az eddigi bíró *Nagy* Márton választottot meg, nagy lelkességgel egyhangulag valamint *Tóth* Gusztáv is az a bírói állásra. Nagy küzdelem volt azonban a pénztárnosi állás betöltésénél *Persenszky* Károly és *Vizdos* János között annyira, hogy az elnök főszolgabíró képtelen volt a szavazást rendelni, melynek eredménye az lett, hogy *Vizdos* János egy szavazattal győzött *Persenszky* Károly ellenében. Városi ügyész *Bartalos* János szépsii ügyvéd egyhangulag lett megválasztva valamint egyhangulag választottak meg tanácsnokoknak: *Persenszky* Károly, *Persenszky* József, *Zsolner* András és *id. Major* István. A választás különben békésen folyt le. Dében a megválasztott főbíró házánál díszdebél volt, melyen a főszolgabíró és szolgabírok, a városi előjáróság tagjai, a lelkészek és tanítók voltak jelen.

— (Az új rend a vármegyezházán.) A volt vármegyei pénztárnosi és számvédeki, a beügyminiszter elvi jelentésű határozatához képest, az 1903. évi január elsejétől kezdve, a törvényhatósági bizottság közgyűlésein ülési és szavazati joggal nem fognak bírní, sem rendelkezési állapotban létük alatt, sem pedig akkor, amikor az állami szolgálatba lényeg átmennek. A vármegyei pénztárnosi és központi számvédeki állások, amelyekre nézve az illető tisztviselők szavazati joggal bírtak, az új törvény szerint megszűnnek s az új törvény ezeket a tisztviselőket nem ruhazza föl a közgyűléseken való ülés-és szavazati joggal, annál kevésbé, mert ezek — a miniszteri utasítások értelmében — semmiféle olyan teendő nem vőznek, ami a régi jogok fennmaradását megoklotta tenné.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Főlszáz vád egy takarékpénztár ellen** Az apátialvi takarékpénztár és hitelszövetkezetnél történt, hogy midőn 1896-ban az intézet pénztárnoka meghalt, az utónnan kinevezett pénztárnok *Korhe* *Coelestin* csak pontos leltár mellett volt hajlandó új tisztviséget elloglálni. O maga készítette el a leltárt, de abban rendetlenséget találtván, jelentést tett az igazgatóságnak, mely után *Kornis* *Vilmos* könyvelő 230 napon át tartott vizsgálat után 30.000 korona hiányt állapított meg. Az egyik szövetkezeti tag, *Grosz* *Mór*, a törvényes három hónapon belül bünvádi feljelentést tett az intézet vezérigazgatója: *Süme* *István*, pénztárnoka: *Korhe* *Coelestin* és könyvelője: *Kolier* *János* ellen. A feljelentés folytán hónapokot át vizsgálták az ügyet a helyszínen, kihallgattak csaknem ötszáz tanut, egyidejűleg pedig *Gál* és *Csányi* törvényszék szakértők vizsgálták a könyveket, tételről-tételre az intézet megalapításától kezdve. Mindez éveken át tartott, míg végre 1900. év elején a szegedi kir. ügyészség benyújthatta vádiratát, melyben terhelteket 238 rendbeli sikkasztással 273 rendbeli minősített okirathamítással és 3 rendbeli csalással vádolta.

A főtárgyalásra 393 tanut idéztek be. A vádirat ellen kiögasokat adtak be a terheltek és pedig eredményt, el, mert a vád anács elfogadta a védők azon álláspontját, hogy a bünvádi perrendtartás és a kereskedelmi törvény értelmében a szövetkezet egyes tagjai nincsenek jogosítva a szövetkezet alkalmazottjai ellen bünvádi feljelentést tenni, mert az ő összes jogaikat a kereskedelmi törvény kimerítőleg felsorolja, ezek között pedig a magánvád képviselőségének joga elő nem fordul, a bünvádi perrendtartás pedig szintén nem jogosítja fel erre a szövetkezeti tagokat, másrészt a vádirat nem tudott illohozni volna bizonyítékokat, amelyek alkalmasak lettek volna a terheltek bünyösségének megállapítására.

A megszüntető határozat ellen a kir. ügyész felebbezett. A kir. tábla egyik legutóbbi ülésén referálta ezen ügyet zárt ülésen *Móga* *Ödön* kir. táblabíró. A tábla hosszas tanácskozás után helybenhagyta a törvényszék vádatanácsának megszüntető határozatát és így ezen óriási ügy terhétől végképp megszabadult a büntető igazságszolgáltatás. Megemlíttük még, hogy a vád tárgyalása tett eseményekből kár senkire sem háramlott, mert a hiányzó összeget *Fejes* *Márton* örökösai az utolsó fillérig megtérítették.

SPORT

* **Vívóakadémia.** Az eddig évenként megtartott vívóakadémia, melyet az idén február 28-án rendeznek be a Vigadó nagytermében, a szokottnál érdekesebbnek ígérkezik. A külföld leg,elesebb amatőrjei felszólított kaptak, melyet Olaszország több ismert vívója el is fogadott s így alkalmunk lesz az olasz módszert követő magyar vívóink és az olasz amatőrök vívása közt párhuzamot vonni.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

TÁVIRATOK

London, január 4. *Sir Bertie* külügyminiszteri segédtitkár lord *Currie* helyébe római nagykövetté nevezték ki.

Chamberlain Pretóriában.

Charlestown, január 4. Chamberlain gyarmatügyi miniszter ma különvontatlat ideérkezett. Megérkezésekor Milner kormányzó üdvözölte, aki azután szintén a vonalra szállt és a miniszterrel Pretóriába utazott.

Pretória, január 4. Chamberlain gyarmatügyi miniszter ma éjjelkor ideérkezett. A pályaudvaron nagy közönség várta, amely *telkes órákban* részesítette.

A franciaországi szenátor-választások.

Páris, január 4. A mai szenátor-választások eredménye a következő: újra megválasztottak 7 konzervatív, 19 haladóparti, 8 köztársasági, 20 radikális és 5 szocialista-radikális szenátort, azonkívül megválasztottak 1 haladóparti, 7 köztársasági és 8 radikális jelöltet. E szerint megválasztott: 7 konzervatív, 20 haladóparti, 15 köztársasági, 26 radikális és 5 szocialista-radikális szenátor. Pótválasztás 23 helyen lesz. Az eddigi szenátorok közül megbukott Bisseuil, Casabianca, Farinole, Martel és Baduel. Az újra megválasztottak között van Peytral, Leydet, Bernard, Maurice Faure, Faulat, Hiot, Millard, Francisque Charmer, Le Provost, De Lanney. Chamailard és Cuverville tengernagy. Fernande Faure Hírend-megyében megbukott.

Páris, január 4. Charente Inferieure megyében ma újra Combes miniszterelnököt választották szenátorrá. A miniszterelnök 1007 szavazat közül 723-at kapott. Alpes Maritimes megyében Rouvier pénzügyminisztert választották meg.

Páris, január 4. Combes miniszterelnököt Korzikában, ahol a republikánus képviselők és megyenáciosok csak tegnap léptették fel, megválasztották szenátorrá. Hanotaux volt külügyminiszter Giron megyében megbukott.

A marokkói lázadás.

Madrid, január 4. De Cologan tangeri spanyol követ azt táviratozza, hogy Fezből kapott jelentések szerint ott hire jár, hogy a lázadók vezére *Mulej Mohamed*, a szultán testvére. Befolyásos személyek erre való tekintettel azt tanácsolták a szultánnak, hogy Mekinezben fogva tartott bátyját bocsássa szabadon és ezzel bizonyítsa be népének, hogy *Mulej Mohamed* nem áll összeköttetésben a lázadókkal. Cologan megjegyzi, hogy a Fezből jövő hírek annyira ellentmondásos egymásnak, hogy egyáltalán nem további olyan híreket, amelyeket hivatalos helyről nem erősítenek meg. Egy másik távirat szerint *Mulej Mohamed* szabadlában van.

Madrid, január 4. Az *Impareial* jelenti Tangerből: *Bu Hamara* ügyes diplomata és okos, erélyes államférfi. Azon a területen, amely befolyása alatt van, rendezvarás nem történt. *Bu Hamara* gondoskodik a zsidók biztonságáról és az európaiakkal szemben korrektil viselkedik. Azt hiszik, hogy ha a lázadók felülkerekednek, a birodalom változások és külső bonyodalmak nélkül tovább fog fennmaradni. A *Dona Amelia* portugál cirkálóhajó a portugál kormány utasítására elindult.

Madrid, január 3. *Silvela* miniszterelnök bejelentette a királynak, hogy a marokkói szultán folytatja hadi készülődését. Ütközet várható. Az „*Infanta Isabella*” cirkáló hajó parancsnoka értesítette a haditengerészeti minisztert, hogy a szultán még folyton ostromolja Fezben.

A balkáni helyzet.

Konstantinápoly, január 4. *Macedóniában* úgy látszik, még több kis bolgár banda bujdosik. A poria környezetéből eredő hírek szerint Orchozóban (perlepei kerület) egy kilenc emberből álló banda, amely ott elrejtőzött, az ellene kiküldött katonák elől Köprüli felé menekült.

Konstantinápoly, január 4. A *Tempsnek* az a jelentése, hogy Ausztria-Magyarország Macedónia fő-kormányzója *Aleko* basát, Kelet-Rumélia volt fő-kormányzóját hozta javaslatba, teljesen alaptalan. Erre néve egyoldalról sem tettek előterjesztést, sőt az európai világetek közigazgatásának javítására vonatkozó legutóbbi javaslatok óta egyáltalán semmiféle speciális új előterjesztést nem tettek a portánál. Ez valószínűleg csak a bécsi találkozó eredményeképp fog megtörténni.

Konstantinápoly, január 4. Török körökben hire jár, hogy a portát abból az alkalomból, hogy legutóbb négy fel nem szerelt orosz torpedó-hajónak megengedték, hogy átmenjen a Dardanellákra, Anglia részéről figyelmeztették, hogy ez ellenkezik a londoni,

párisi és berlini szerződésekkal és hogy az ilyet csak a szignatárius hatalmasságokkal egyetértően szabad elhatározni. Az adott engedély következtében Anglia hasonló jogot követel maga számára hadihajóinak a Fekete-tengerre való áteresztése tekintetében.

A venezuelai konfliktus.

La Guayra, január 4. A *Zumbador* ma elközbött levelekkel, amelyeket Port ol Spainba kellett volna vinnie, visszatér ide, mert a szél ellenében nem tudott előrejutni. A „*Tribune*” angol cirkálóhajó segítségével a *Giovanni Bausan* olasz hadihajó ma délután Curacaóba ment. Puerto Cabelóból jelentik, hogy a szövetséges csapatok parancsnoka kijelentette, hogy a partaszállított katonaság visszatér a hajókra, mihelyt a kis hajók elhagyják a kikötőt. Ez a rendszabály arra való, hogy a blokádot hatásosabbá tegye. Azt jelenti továbbá, hogy a felkelők Puerto Cabelo közelében vannak, úgy hogy a város két ellenség között van.

La Guayra, január 4. A németalföldi konzul kieszközte, hogy egy németalföldi gőzös január 7-én felvegye a németalföldi követet, aki megbetegedett. Itt az egész partvidéki örséget elbocsátották. A vámbívatalt hétón bezárják. Az emberek száza munkánélkül vannak és rendezvarást kell tartani. A „*Tribune*” angol hadihajó parancsnoka tudomására adta a preiktusnak, hogy öt teszi felelőssé az angolok, németek és olaszok biztonságáért.

La Guayra, január 4. A német csapatok ma reggel elfoglalták a puerto cabelói vámbívatalt anélkül, hogy ellenállásra bukkantak volna.

Közgazdasági távirat.

New-York, január 4. A múlt héten kivitte 10.000 dollár értékű aranyat és 1.181.535 dollár értékű ezüstöt, az utóbbiból 1,179.985 dollárt Londonba.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Oszták-Magyar Bank. A jegybank állása december 31-én a következő volt: Bankjegyjellegű 1.635.186.000 korona (+ 105.749.000 korona). Erőszellet 1.481.160.000 korona (- 7.042.000 korona) Váltótárca 345.176.000 korona (+ 67.436.000 korona). Lombard-üzlet 55.345.000 korona (+ 8.880.000 korona). Adómentes bankjegytartalék 225.247.000 korona (- 112.726.000 korona).

A közalapítványi uradalmak és a oselédpénztár. *Laranyi* földmívelésügyi miniszter felhívására *Wlassics* közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a kezelése aiat lévő közalapítványi uradalmak a gazdasági segítőpénztárba 1000 koronával alapító tagul lépjenek be és hogy a háziagoston kezelt uradalmakban alkalmazott munkások és cselédek a segítőpénztárba az uradalom terebére iratassanak be. Egyuttal elrendelte a miniszter azt is, hogy az uradalmi bérők felhívattassanak az irant, miszerint cselédeiket a pénztárba saját költésükön irassák be és hogy jövőre néve a bérök a haszonbéri szerződés keretében erre köteleztessenek.

A kereskedelmi miniszter — a munkásokról.

A kereskedelmi miniszter legutóbb ismét két elvi határozatot hozott a munkaviszony felbontása dolgában. Az egyik az, hogy a munkájából kiépett segéd visszavezetésének, illetve megbüntetésének csak akkor van helye, ha a munkaszervezés fennállása és a munkaviszony jogtalan felbontása kétségtelen. A másik pedig az, hogy a munkaviszony felbontása következtében lemerült vitás kérdés eldöntése elsősorban az iparhatóság hatáskörébe tartozik és a felek azon megállapodása, hogy követeléseiket az iparhatóság elkerülésével egyenesen a bíróság döntésére bízzák, figyelembe nem vehető.

A XXXII magyar állami sorsjátéknak legutóbb megtartott húzásán 150 000 koronás főnyereményt 1012 sorozatszám és 94 nyerőszám nyerte.

Ötvenzer koronát nyert 2821—64. *Huszezer* koronát nyert 513—92. *Tízezer* koronát 1980—38. *Ötözezer* koronát 1018—64 és 2433—64. *Két-kétezer* koronát 77—78 648—34 1005—67 2122—10 és 2598—75. *Ezer* koronát 609—81 1262—20 1470—29 1550—84 1989—20 497—39 1936—56 2003—29 2914—7 és 2960—67. Ezenkívül kihuztak még 20 darabot öt-öt-száz korona, 50 darabot száz-száz korona, 100 darabot ötven-ötven korona, 1000 darabot 20—20 korona és 6500 darabot 10—10 korona nyereménnyel. A nyeremények 14 nappal a húzás után az állampénztárnál (Vámbáz) kerülnek kifizetésre.

A vetések állása. A földmívelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a vetések állása 1902. december 30-ikán a következő volt:

December hó első felében az időjárás nagyob-bára hideg és részben száraz volt. Az ország nagy részére kiterjedő havazással a vetések hótakaró alá kerültek ugyan, de mert december hó második felében az idő hirtelen megenyhült és csaknem ország-

szerte esett az eső is (a magasabb hegyeken havazott) a vetések nagyobb részben ismét hótakaró nélkül állanak és az éjjeli fagyok miatt itt-ott szenvednek is.

Általában az őszi vetések a múltévi állapottal szemben gyengébbek; a bevetett terület is kisebb. A hótakaró alatt még a eszirásban lévő mag sem keit ki, a december hó kétharmadában uralkodott nagy hideg miatt.

A repovetések ahol elegendő hótakarót kaptak, elég jól állanak. A száraz-takarmány hiányát néhol máris panaszkodják; panaszokdnak a gazdák továbbá a miatt is, hogy a zord tél folyamán jelentékeny mennyiségű burgonya és répa elfagyott a vermekben. Különösen a elvidéki részeken.

A mezőgazdasági munkálatok jobbára mindenütt szünetelnek, bár helyenkint a homokos talajon egyes gazdák az enyhébb napok beálltával hozzáfogtak a szántáshoz is.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A liszt-üzlet az elmúlt ünnepek behatása alatt még mindig nagyon csendes. A malmok a buzáruk hanyatlása miatt kénytelenek voltak követeléseikből engedni eredményeket azonban nem tudtak felmutatni mert eladások nem jöttek létre. A szállítások sem kielégítőek, miért is a malmok egyes lisztjaitakban nagyobb készletekkel mennek át ez újvebe. Ezen körülményre való tekintettel néhány budapesti malom elhatározta üzemenek megszorítását oly módon, hogy a hétnek egy, esetleg két napján nem örültek. A külföldi üzlet csekély.

Takarmánycikkek ára nem változott.

Átlagos budapesti árak 60 kilogrammonként zsákosítól:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	13.30	12.90	12.50	12.20	11.90	11.80	10.90
		7	7½	8			
		9.50	8.90	8.80			
		Finom korpá:		Goromba korpá			
Ár: korona	4.30					4.35	
		Dara:		A B	C		
				13.60	13.10		

Vásárosarnok. (Vámos és *Brust* hatósági közve-tőlük üzleti beteleltése.) Az ünnepek elmúltával a piac forgalma némileg megecsappant ugyan, de mint-hogy ezen körülménnyel szemben a hozatalok az ün-nepeket követő napokon szintén csekélyebbek voltak, a piac irányzata nem változott, a nangulat és vétel-kezdő jó sőt némely cikkben lényeges áremelkedés is észlelhető. Különös említést érdemel a tojáspiacnak le-tette szárd irányzata. Ma I-r. triss, felt tesz 104—106 koronával volt értékesíthető eredeti lánáknak. Tojásból a hozatalok kicsinyek, a kereslet ellenben nagy és így a készletek azonnali felszállítása ajánlatos. Meszes tojás iránt szintén élénk az érdeklődés, a mai ár 82—84 korona eredeti lánáknak. Huslélek: Marhabus-ból a hét folyamán nagyobbok voltak a hozatalok és az esős enyhé időjárás is befolyásolta, hogy az árak hanyatlottak, de az ismét hidegre fordult időjárás foly-tán jó vásároka van kiútás. Ma vidéki marhabus eleje 63—78, hajúja 78—90 K. 100 kilónkint. Ödtt sertése-kek száonnával együtt 100—108 fillérrel adtuk el kilónkint. minőség szerint. Borjuk és bárányok jól keresettek és ma borjuk bórben, hosszan mérve, suty-levonás nélküli 80—94 fillért jegyeztek kilónkint, min-őség szerint. Bárányok párja bórben 10—20 koronával nyert elhelyezett minőség szerint. Vágot baromfi egyre igen jó keresetnek örvend és magas árakon helyezhető el. I-r. hizott és tisztán kezelt vágott ludakért 116—120 fillért fizetnek a vevők kilón-kin, minőség szerint. Palyka, jéce, kappan, tyuk és kaeca szintén magas árakon kel el. Vajban karácsony elmúltával csendes lett az üzlet és az árak, mint az előrelátható volt, hanyatlottak. Ma I-r. szövetkezeti centrifugált, édes tejszínből ké-szült tea-vaj íékilós drabokban 2.30—2.40, 1—5 kilós drabokban 2.10—2.20, jó triss főző-vaj 1.50—1.70 és tehéntúró 16 fillért jegyzett kilónkint, minőség szer-int. — Vadlélek már hosszabb idő óta rendkívül nagy mennyiségben érkezik, a fogyasztás azonban nem tart ezzel lépést és így a készletek egyre nagyob-bodnak. különösen nyulban és logyokban, mely cikkek még olesó áron sem adhatók el a kívánt gyorsaság-gal. Ma száraz szőrű, nagy nyulak darabja 1.80—2, logoly párja 90—110 fillér. Ozek nagy mennyiségben vannak a piacon, 100—110 filléres ár mellett is lassan fognak. Szarvas 60—68. dámvad 60, vaddisznó 60—100 fillért jegyzett kilónkint nagyság szerint. — Dél-lygümölcs. I. r. minőségű 1.00-as narancs 6.60, 300-as 7.50. 360-as 7 korona; I. r. minőségű 300-as citrom 7, 380-as 7 korona lánáknak. Kosaras narancs méter-mázsája 19, 100-as mandarin 4 korona.

Szeszüzlet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.)

Mérsékelt kereslet és gyenge fogyasztás mellett az irányzat elnyahult. Elkelt: nyersszesz finomított ré-szére: 38.—37.—, finomított szesz nagyban 144.—144.50, kicsiben 145.—146.—, denaturált szesz nagy-ban 32.50—33.—, kicsiben 34.—34.50 koronával hor-dóval együtt helyben.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

R. T. Ticsk. Az a *Szabó Sándor*, aki a *Budapesti Naplóba* tárcákat szokott írni, nem Máramarosvár-megye érdemes alispánja. (aki tudomásunk szerint csak verseket ír) hanem dr. *Szabó Sándor* kollegánk, ez idő szerint a *Magyar Távirati Iroda* szerkesztősé-gének tagja; egyébként régi tárcáirója lapunknak,

aki csak egyéb eloglaltsága miatt hallgatott most egy ideig.

B. S. Pozsony. Érettségi vizsga kell. A tanfolyam, úgy tuduk, még létezik. — Előfizet. Minden pénztézet ad ilyen realis alapra kölcsönt. — S. J. Beled. Érettségi, születési, illetékesi és látogatási bizonyítványra van szüksége. Ami a szolgálati idejét illeti, úgy van, ahogy a fia mondja. — T. E. Fiume. Nem halottunk róla nem is valószínű a dolog. — December. Az Akadémia igazgatóság megküldi a főlevélre vonatkozó tudnivalókat. — N. N. Keszthely. Gimnázium; Demeozky Mihály az igazgatója. — Mátraballai. Az újonckor megajánlásáról szóló beszéd ajánlható. — Tiszttartó. Kaphat prospektust. A fizetésnek csak a minimuma van megállapítva. A magyaron kívül az illető vidék nyelvet kell tudnia. — D. M. Kétfeladás az első, világotjár a második szó jelentése. — M. M. Általános szokás szerint frakk. — G. J. Kőrömczán. A honvédelmi minisztérium bárkin megküldi a főlevélre vonatkozó tudnivalókat, ezek közül az egyes intézetek is rendelkezésre bocsátják. — B. J. Grác. Többször, mint ötvenzer, de nem megszakítás nélkül. A pontos számot a Végvizsgáló titkárságtól tudhatja meg. — E. R. 1. Műtét. 2. Advocatus latin szó. 3. Nincs oka az eltérésre. — Bonyhádi gazda. Luxusállatok, lovakat, tenyésztőállatokat, ökröket és tehéneket, amelyek eladásra kerülnek. Budapestben Wachsmann Leó nyugalmazott kir. ker. állatorvos (Baross-ter 17.) tart számon. Se a nyilvántartást, se a tevlátogatásért költéséget nem számít az iroda, ezért közvetlen odafordulhat. — Ufania. A Magyar Kivitelei és Csomagszállítási Készletársaság (Mérleg-utca 11.) az összes külföldi lapokat szállítja. Forduljon oda, annak tanácsot.

Hajnal. 1. Nem küldött szót. 2. Sorsjegyről legközelebb. — Kiváncsi. Paks. Van még. A játék rajta tilos Magyarországon. — Zeigmond. A Tudomány-Egyetem központi irodájában tudakozódjék.

Sorsjegyek.

Z. F. Jánosháza. 254—38. számú Tisza-sorsjegye 240 koronát nyert. 2672—50. számú Rudolt-sorsjegye 24 koronával lett kisorsolva. — Dr. F. G. B.-Szent-György. Sorsolt sorsjegyeit a Szalai és Társas-bankház számolja el legjobban.

A következők sorsjegyeket nem nyertek: B. A. Agris. — H. A. F. Losonc. — Hajnal. Talya. — T. B. Hottia. — Sch. S. Apa. — St. A. Kecskemét. — Sz. G. V. Győr. — L. A. Orosháza. — Gazdatiszt. Orosháza. C. M. Zágráb. — P. A. Scazza. — K. D. Kéz. — Debreceni előfizető. — Cinnel előfizető. — E. M. Kiscsuzajhely.

Az orsz. színesszgyűléslet sorsjátékának húzását május 15-ére halasztották.

Napirend.

Napár. Hétfő, január 5. Római-katolikus; Telesfor. — Protestáns: Árpád. — Görög-orosz (december 22.). Kréta 10 vértanu. — Zsidó: Tobeth 6. — Nap kel: 7 óra 33 percek. — Nyugszik: 4 óra 6 percek. — Hold kel: 10 óra 81 percek délelőtt — Nyugszik: 11 óra 3 percek este. A pénzügyminiszter legad délután 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Állat- és ásványtár. Nyitva van d. e. 9 óratól délután 1 óráig. Téli kiállítás a Múzeumokban. Nyitva délelőtt 9 óratól 4-ig. Belépődíj 1 korona. Téli kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9 óratól 8-ig. Belépődíj 60 fillér. Az iparművészeti társulat téli kiállítása nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig. Belépődíj nincs. Technológiai Ipar-múzeum nyitva 9—1-ig. Az Akadémia Goethesobója nyitva délelőtt 10—12-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig. A fodoros könyvtár (Károly-kort 28.) mindennap nyitva van, kőnapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap, Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váci-kort 32. szám alatt. Hivatásos órák: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Házalati termékek állando kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetők arisztokraták is eszközök) a városi ipar-csarnokban nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. kerület 32. szám alatt.

Magyar kir. államasutak Üzletvezetőség Aradon. 37402/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Tűzifa szállítása iránt). A magyar kir. államasutak aradi üzletvezetősége a vonali szükségletek fedezésére 1903. évben szükséges mintegy 11,150 köbméter hasas és 1600 köbméter székelyi biztosításra ezenem nyilvános pályázatot hirdet. A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államasutak aradi üzletvezetőségénél megszereshető.

Kiadja: LAMPÉL RÖBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. Könyvkereskedés.

Magyar Királyi Könyvtár. Eddig megjelent 316 száma: Minden füzet egyenként kapható. Egy-egy szám ára 30 fill. A díjt betűkkel szedett név a fordító, illetve a közrebeccsátó neve. A csillaggal jelzett munkák szindarabok.

- *1. Katona, Bánk bán. Bethly Zs. 2. Művész. Apró elbeszélések. Tóth Béla. 3. Boronay J. Válogatott dalok. 4. Goppye. Kóvacs sztrájkja és egyéb elők. Költm. Radó Antal. 5. Kesztyűs A. A körök. Beszély Zs. 6. Szilvusz. Humoreszok. 7. De Amicis. A bor. Tóth B. 8. Zsigmondy. Szilvusz. Tóth B. 9. Da Karrier. Kötter. Tóth B. 10. Gózonka. Dorottya. Nagygy. 11—12. Arany János válogatott balladái. (Iskolai kiadás.) Radó Antal. 13. Újabb elbeszélések. Radó Antal. 14. Póth. Új utazók. 15. Dumais. A kaméliás hölgy. 16. Szomaházy I. Legyott nárcisz. 17. Francia elbeszélők tára. I. Ambrus Zoltán. 18. Beethoven. A beethoveni. Radó Antal. 19. Kiszaludt Károly válogatott költeményei. Szalai József. 20—21. Szakpere. Széchenyi-érem. Arany J. (Isk. kiadás.) 22. Kármán. Fanni-hüvelykényei. Bányász József. 23. Byron. Manfred. Árványi S. 24. Agai Adoni. Viola Vera. 25. Erdős. János. Válogatott. 26. Deák Ferenc 1861-iki első felirati beszéde. 27. Aischoylos. A leiancoló Prometheus. Zilahy Adorján. 28. Boronay J. Válogatott. 29. Merges-Barrière. Bohém. Radó A. 30. Héli Király névelés jegyzékének könyve. Szalai József. 31. Mollere. Dandin György. Hevesi Sándor. 32. Grassi. 1848. március 15. 33. Bourget. Három elbeszélés. 34. Szabolcska M. Vereek. 35. Turgenyev. Az öltök kérdés. 36. Kossuth Lajos 1848. július 15-iki beszéde. 37. Flanmanin Camille. Csillagok esték. Tóth B. 38. Tóth E. A király hársásodik. 39. Droz Guztáv. Az ur, az asszony és a baba. Héri Gyula. 40. Versteeg Arnold. Kiváncsi történetek. 41. Ibsen. A négyföld. Vádr B. 42. A kurucvilág költsége. Kaross A. 43. Schiller. A messianus-messzony. Várad Antal. 44. Póth Sándor. Elbeszélések és hírségi cikkek. 45. Pao. Rejtelmes történetek. Tolnai Vilmos. 46. Jókai Mór. Elbeszélések. Tóth B. 47. Kossuth A. Vig elbeszélések. 48. Bütt E. A. Az erkölcseim. 49. Földes Szendrei Julia. Naplójá az levetelt Törv Marinos Jókai öltözésével. 50. Tennyson. Ádám Enoch. Lőncsényi (Léher) Zs. 51. Eurás. A hazatérés. 52. Magyar néphaladás. Moroz. 53. Cavallotti-Radó. Énekek és népdalok. 54. Fáy András válogatott meséi. Badics Ferenc. 55. Blagub gróf. A medve. 56. Ambrus Zoltán. 57. Meyer Konrad. Egy szegény úr szenvedése. Hevesi S. 58—59. Jókai. Hevija. 60. Csokor. Fanni eszenyők. 61. Mikóczy Ferenc válogatott beszéde. 62. Tha. Ujfelkötés. Regény. 63. Ádám Antal. Pázmány Péter-élet. 64. Fáy András válogatott művei. 65. Ureare. Az országjáró. Fáy András.

- 184. Stipulusz. (Háskol Viktor). Újabb humoreszok. 185. Kazinczy. Pálván emlékeztető. (Emlékváltozatok.) Balassa. 186. Zöldi. Búcsú-história. 187—189. Arany. Buda halála. Moravcsik Géza. Isk. kiadás. 190. Anatól. Franco. Régi dolgok. Elbeszélések. Ambrus Z. 191. Poo E. Rejtelmes történetek. Németek sorozat. Tolnai Vilmos. 192. Mollere. A kenyérszék. Hevesi Sándor. 193. Thury Zoltán. A kék és a piros. (Elbeszélések.) 194. Arany. Voltina. Ára postikája. Kossuth Géza. Isk. kiadás. 195. Tinódi Sebestyén válogatott hírségi emlékei. Perényi A. 196. Gózonka. A Tolna. 197. Szabolcska M. Foglalt Janka. Mára és egyéb történetek. 198. Kiszaludt Károly. Válogatott hírségi emlékei. Perényi A. 199. Képzelt. A Duna. 200. Magyar népdalok. Kossuth Géza. Isk. kiadás. 201—202. Kempis. Kristus körvonalai. Pázmány. 203. Jókai M. Ne nyulj hozzá! 204. Jókai M. A királyi konyha. Nagy S. 205. Wella. Az ideg. Miky L. 206. Póth. Csakdi. Veres. Szalai J. 207. Taberli. Külföldi történetek. 208. Utona. Tonia. Török. Péter. 209. Francia elbeszélők tára. I. Ambrus és Hevesi. 210. Aischoylos. Agamemnon. 211. Petőfi. A helység palaposa. János vérs. Báncs. Képek. 212. Kipling. Indiai történetek. II. 213. Májthényi Flóra. Spanyolországi képek. 214. Vergey Ferenc válogatott költeményei. 215. Flutarcos. Coriolanus. R. Kacsos. Kálmán. 216. Hildbrandt G. naplójá. 217. Apollonios. Transylvánia. Dr. Ballo I. 218—170. Doztovjevskij. A jótékos naplója. Szalai József. 217. Petőfi Sándor költeményei. Táj- és életképek. Vádr B. 217. Bernus. Műlt. Jémetes K. Arany. (Isk. kiadás.) 218. Konec Géza. Hérom elb. 219. Jókai M. Kisebb alkalmi beszédek. Szalai J. 220. V. K. A. Várványi Korol. Jelmonatok. magyar zenélők. 221—178. Schemer-Zaroczi. A. 222. Jókai M. Kisebb alkalmi beszédek. Szalai J. 223—180. Ghaanpere. Coriolanus. Fejő-B. 224. Petőfi S. verses költeményei. I. V. Jókai M. Kisebb alkalmi beszédek. 225. Heine költeményzeiből. Endrédi Sándor. 226. Vándorhy I. G. Háas h. naplójá. Alcs. Szalai J. Képek. 227. Farcadi György. Dónk. 228. Hildbrandt G. naplójá. 229. Jókai M. Kisebb alkalmi beszédek. Szalai J. 230. Balassa Eilant válogatott művei. 231. Jókai M. Kisebb alkalmi beszédek. Szalai J. 232. Heltai Jón. Gertie és egyéb elbeszélések. 233. Földes Szendrei. Versei. 234. Petőfi Sándor. 235. Petőfi Sándor. 236. Földes Szendrei. Versei. 237. Földes Szendrei. Versei. 238. Földes Szendrei. Versei. 239. Földes Szendrei. Versei. 240. Földes Szendrei. Versei. 241. Földes Szendrei. Versei. 242. Földes Szendrei. Versei. 243. Földes Szendrei. Versei. 244. Földes Szendrei. Versei. 245. Földes Szendrei. Versei. 246. Földes Szendrei. Versei. 247. Földes Szendrei. Versei. 248. Földes Szendrei. Versei. 249. Földes Szendrei. Versei. 250. Földes Szendrei. Versei. 251. Földes Szendrei. Versei. 252. Földes Szendrei. Versei. 253. Földes Szendrei. Versei. 254. Földes Szendrei. Versei. 255. Földes Szendrei. Versei. 256. Földes Szendrei. Versei. 257. Földes Szendrei. Versei. 258. Földes Szendrei. Versei. 259. Földes Szendrei. Versei. 260. Földes Szendrei. Versei. 261. Földes Szendrei. Versei. 262. Földes Szendrei. Versei. 263. Földes Szendrei. Versei. 264. Földes Szendrei. Versei. 265. Földes Szendrei. Versei. 266. Földes Szendrei. Versei. 267. Földes Szendrei. Versei. 268. Földes Szendrei. Versei. 269. Földes Szendrei. Versei. 270. Földes Szendrei. Versei. 271. Földes Szendrei. Versei. 272. Földes Szendrei. Versei. 273. Földes Szendrei. Versei. 274. Földes Szendrei. Versei. 275. Földes Szendrei. Versei. 276. Földes Szendrei. Versei. 277. Földes Szendrei. Versei. 278. Földes Szendrei. Versei. 279. Földes Szendrei. Versei. 280. Földes Szendrei. Versei. 281. Földes Szendrei. Versei. 282. Földes Szendrei. Versei. 283. Földes Szendrei. Versei. 284. Földes Szendrei. Versei. 285. Földes Szendrei. Versei. 286. Földes Szendrei. Versei. 287. Földes Szendrei. Versei. 288. Földes Szendrei. Versei. 289. Földes Szendrei. Versei. 290. Földes Szendrei. Versei. 291. Földes Szendrei. Versei. 292. Földes Szendrei. Versei. 293. Földes Szendrei. Versei. 294. Földes Szendrei. Versei. 295. Földes Szendrei. Versei. 296. Földes Szendrei. Versei. 297. Földes Szendrei. Versei. 298. Földes Szendrei. Versei. 299. Földes Szendrei. Versei. 300. Földes Szendrei. Versei.

Magy. kir. államasutak Üzletvezetőség Aradon. 37402/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Tűzifa szállítása iránt). A magyar kir. államasutak aradi üzletvezetősége a vonali szükségletek fedezésére 1903. évben szükséges mintegy 11,150 köbméter hasas és 1600 köbméter székelyi biztosításra ezenem nyilvános pályázatot hirdet. A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államasutak aradi üzletvezetőségénél megszereshető.

Kiadja: LAMPÉL RÖBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. Könyvkereskedés.

Minden füzet bármely könyvkereskedésben egyenként kapható.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hétfő, 1903. január hó 5-én.

Tristan és Izolda.

Zenedráma 3 felvonásban. Irla Wagner Richard. Szövegét fordította Abrányi Emil, Személyek: Tristan Brozel, Brozel, Braugére, Berts M. Marke király Szendrői Pásztor, Gábor Izolda Vasquezné Kormányos, Ney B. Kurwenál Takács, Ifju hajós, Pichler Melot Kiss

Kezdeté 7/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. január hó 5-én.

Demimonde.

Színmű 5 felvonásban. Irla Dumas Sándor. Ford. Poleky Miklós. Személyek: Nanjao Rajm. Mihályi D'Ange báróné Lánczy Jalin Olivér Nádai Santinó Gerő L. Tomerins Gál Verniere Szacsavány Richoud Hetényi Sancenau Vizvári M.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. január hó 5-én.

Az örnagy ur.

Bohózat 3 felvonásban. Irtak Mars és Kéroul. Fordította Heitai Jenő. Személyek: Montgiron Fenyvesi Michu Győző Labourdette Hegedűs Dingoiz Vendré Fréville Tanay Maloizel Szereány Champeaux Góth Paulette Varsányi Moulard Tapolczai Héloïse Nikó Bardinet Rónaszéki Dingoisné Harashty

Kezdeté 7/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. január hó 5-én.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J. Személyek: A királynő Krecsányi Táncestér Ujvári György, fia Fedák Sári Tom bátya Szerdahelyi Viktória Dóri Annie, lányva Ledofszky Lancaster Raskó Plumpudding Nyárai Pompinus Kovács M. Gipsy Kiss M. Hopmester Solymsói Pickwick Németh

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. január hó 5-én.

Pálmay Ilka asszony vendégfellépével.

Niniss.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Irla Hennequin és Millaud. Fordította Csepregy Ferenc. Személyek: Korniszky Faragó Narciss Delly Niniss Pálmay Pincér Lenkeffy Gregoire Sziklai Vadász Szabó Anatol Rátkóly Amanda Abelovszky Desablette Giróth Silleryné Sziklainé Dupiton Mátrai Georgine Almásy

Kezdeté 7/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. január hó 5-én.

A megváltás.

Irla és felolvassa Hoek János országgy. képviselő. Kezdeté 7/2 órákor.

Az Országos Női Gyorsíró-Egyesület

Gyorsírási és gépírási szakiskolájában

új magyar és német széírási tanfolyamok nyílnak.

Gépirási tanfolyamok az összes használatban levő írógépeken: Remington-Standard, (Rem), Tag-Silo, Linderwood, York, New Century Calligraph Smith-Tremont, Crandall, Frister et Rossman, Ideál Hammond, Empire alapos oktatás. Bovebb felvilágosítást ad: Kaiser Gizella elnök Budapest, Kazinczy u. 3. l. em.

NE VÁSÁROLJANAK... The Nectar of Jamaica... A.A. Baker & Co., London E.C.

Világítási cikkek, kirakatok... Márer és Társa

NÉHÁNYSZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei megvannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyű állapot megszűnjék. Kell lenni valakinek, a ki a fatáliságot a neki életéről jóakarattal, őszintén és bebotán felvilágosítja, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajait a bűn, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhatják. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a neki életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már megfolt bajokon is tud segíteni, akkor majd megértsük a titkos betegségek létezését. Ilyenmagas tisztviselő és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hírű intézet Budapest, VII. Kerepesi-ut 10, a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint a nő) neki életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koranyagoktól-lelki kínjait megszűnnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegre biztos és teljes eredménytel használó gyógymódnál fogva a monarchiában uttörő és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ő specialis gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujákóros sebeket, hűgyes-ó, hólyag-, ideg- és hátgerinó-bajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbjait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotenciát), aranyerét, vérbajokat, betegségüket és a női nemű szervek minden betegségüket. Nők részére külön váróterem és külön kórház van. Ha valaki barni oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak leveleire kimerítő, titoktartó választ (a levelezh csak választéleget kell mellékelni). A gyógykezelés befolyását után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialis gyógyszerekről is gondoskodik. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 1 óráig). Cim: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Magyar borház

BUDAPEST, Károly-körút, (közp. városház épület). ÁRJEGYZÉK az egyelőre forgalomba kerülő palackborokról. Table with columns for wine types and prices.

Sok pénzt! 100 koronát kereshetnek... Kérlek, megjelöld a címet, melyet legelőször bérmentve küldünk.

BUTOROK... részletfűzetésre is... Ed. Gottlieb Podwoleczyska 8.

Elsőrendű borjúhus! Kérdők hányva bérmentve... Ed. Gottlieb Podwoleczyska 8.

Szabóné ügyes, a legkíméletlenebb tolelteteket is bántulatos oltó-ábrát előírásán és izléssel készítenek. Singer-varrógépek... Az Orfeum... és hálójag-különlegességek.

DÉLI VASUT. A háló és közvetlen-kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról a téli menetrendben. Érvényes 1902. évi október hó 1-től.

FŐVÁROSI ORFEUM... Waldmann Imre igazgató... Georg Hartmann... Lorrison kvintett... Belloni és Marletta... Luna asszony.

Színházak heti műsora. Table with columns for day, theater, and program details.

Déli Vasút menetrend. Table with columns for route, departure, and arrival times.